



Rapportage zorgplicht primaire waterkeringen 2024



waterschap

**Hollandse
Delta**

VERANTWOORDING

WATERSCHAP

Waterschap Hollandse Delta
Handelsweg 100
2988 DC Ridderkerk

Postbus 4103
2980 GC Ridderkerk
t 088 974 33 00
i www.wshd.nl

AFDELING

Regie en Assetmanagement

AUTEUR/COÖRDINATIE

William Teuling
w.teuling@wshd.nl

REVIEWER

Henri van der Meijden

AKKOORDVERKLAARDER

Bart van Leeuwen

OPDRACHTGEVER

Directieteam

VERSIE

6 mei 2025

Managementsamenvatting en hoofdbevindingen

De zorgplicht (of zorgtaak) voor de waterkeringen is de eeuwenoude taak van de waterschappen, die vastgelegd is in de Omgevingswet. Via de cyclus van normeren, toetsen en versterken zorgt het beheer en onderhoud voor veilige waterkeringen en daarmee voor een veilig Nederland.

Het is de eigen verantwoordelijkheid van de waterschappen om te bepalen op welke manier ze invulling geven aan deze zorgtaak. Namens het Rijk ziet de Inspectie van Leefomgeving en Transport (ILT) hierop toe.

Voorliggende 'Rapportage zorgplicht primaire waterkeringen' geeft een beeld over het jaar 2023 en is gebaseerd op het door waterkeringbeheerders ontwikkelde format. Met deze rapportage legt waterschap Hollandse Delta verantwoording af over de wijze waarop invulling is gegeven aan de zorgplicht voor de primaire waterkeringen. De rapportage bestaat uit een beschrijving van de staat van de primaire keringen, ofwel rapportage over het **resultaat** van de inspanningen. Daarnaast geeft de rapportage een beschrijving van de staat van de organisatie, ofwel rapportage over **hoe** het resultaat **bereikt wordt**. De rapportage wordt afgesloten met de hoofdbevindingen, die volgen uit de (combinatie van de) staat van de primaire waterkeringen en de staat van de organisatie.

De conclusie over het **resultaat** van de inspanningen:

- Het versterkingsprogramma loopt op schema.
- Waterkeringen en kunstwerken die vanuit de eerste beoordelingsronde niet voldoen zijn aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
- Beheersmaatregelen zijn genomen voor waterkeringen die niet aan de norm voldoen.
- Beoordelingsaanpak is vastgesteld waarmee de resultaten van de beoordelingen van de waterkeringen tijdig en kwalitatief opgeleverd kunnen.
- Het calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid is geactualiseerd.
- Er is een trainingsweek voor de dijkbewakingsorganisatie (voor zowel medewerkers en vrijwilligers) georganiseerd.
- Door het optimaliseren van de inrichting van gegevensbeheer (onder programma-overstijgende waterschapsbrede project Statische Asset Informatie (SAI) zijn dagelijkse processen verder verbeterd). De verbetering van de digitale registratie van onze waterkeringen is in pas gezet met organisatie brede inspanningen op dit gebied.
- Proefsluitingen en testen van kunstwerken zijn goed verlopen. Op enkele locaties waar het niet geheel volgens plan verliep, zijn direct beheersmaatregelen getroffen.
- Een Hoogwater Crisis Kaart is ontwikkeld.

De conclusie over de **wijze waarop** het resultaat bereikt wordt, is dat het oplossen van een aantal aandachts- en verbeterpunten een meerjarige en soms waterschapsbrede inspanning vraagt. Het gaat hierbij met name om:

- Verdere implementatie Informatieplan Waterveiligheid (grotendeels onder programma-overstijgend project Statische Asset Informatie (SAI)).
- Vervolg herziening van de leggers.
- Verder sluiten PDCA-cirkel ten aanzien van verantwoording resultaten.
- Onzekerheden rondom toename van het aantal bevers en daarmee de gepaard gaande toenemende risico's voor de waterveiligheid.
- Gebrek aan kennis en opleiding kan ertoe leiden dat er niet meer aan de (instandhoudings)norm wordt voldaan. Kijkend naar de zorgplichtactiviteiten vindt er op allerlei niveaus samenwerking plaats tussen waterschappen ook andere waterschappen om zoveel als mogelijk kennis te delen om te voorkomen dat kennis ontbreekt.
- Inzet van voldoende personeel gedurende een calamiteuze situatie is een aandachtspunt.

In de rapportage 'Waterwerken' presenteert het waterschap de voortgang van de bestuurlijk vastgestelde doelstellingen (uit waterbeheerprogramma, kadernota en begroting) voor de verschillende programma's. Met de rapportage Waterwerken en de jaarrekening legt het college verantwoording af over de behaalde resultaten. Voor het programma Waterveiligheid wordt gerapporteerd over de resultaten van de toetsing en versterking en in hoofdlijnen over de zorgplicht. Voorliggende rapportage over de zorgplicht geeft een overkoepelend beeld van de resultaten en inspanningen van alle processen binnen het programma Waterveiligheid.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Zorgplicht primaire waterkeringen	1
1.2	Toezicht op de zorgplicht primaire waterkeringen	1
1.3	Rapportage zorgplicht primaire waterkeringen	1
2	De staat van de waterkeringen	3
2.1	Gebied	3
2.2	Uitgangspunten voor staat van het areaal	3
2.3	Score beoordeling	4
2.4	Toestandsindicatoren primaire waterkeringen	4
2.4.1	Verschil norm en actuele toestand	4
2.4.2	Resultaten inspectie en toezicht (dijken)	8
2.4.3	Waarnemingen en acties op basis van toezicht en handhaving (dijken en kunstwerken)	9
2.4.4	Bediening (kunstwerken)	10
2.4.5	Stand van zaken te treffen voorzieningen LBO1	12
2.4.6	Beoordelingsaanpak en stand van zaken LBO2	12
2.4.7	Object- en systeembeveiliging	12
3	De staat van de organisatie	13
3.1	Algemeen	13
3.2	Operationele activiteiten	14
3.3	Generieke activiteiten	16
3.4	Ondersteunende activiteiten	17
4	Hoofdbevindingen	19
4.1	Staat van het areaal	19
4.2	Staat van de organisatie	19

Bijlagen

Bijlage 1: Beoordeling van de staat van de organisatie	21
Bijlage 2: Verbeteragenda Zorgplicht (Stand van Zaken per 31 december 2024)	35
Bijlage 3: Lijst te treffen voorzieningen en maatregelen LBO1 (Stand van Zaken per 31 december 2024)	37
Bijlage 4: Planning LBO2	50

1 Inleiding

1.1 Zorgplicht primaire waterkeringen

Het begrip zorgplicht (of zorgtaak) waterkeringen wordt in de Omgevingswet niet exact gedefinieerd, maar houdt in dat de beheerder de taak heeft om de waterkeringen aan de veiligheidseisen te laten voldoen en voor het noodzakelijke preventieve beheer en onderhoud te zorgen. Het is de eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid van de waterschappen hoe ze invulling geven aan deze zorgtaak. De waterschappen zijn daarbij gehouden aan de wettelijke kaders voor de waterveiligheid die worden opgelegd door rijk (primaire keringen) en provincies (regionale keringen).

1.2 Toezicht op de zorgplicht primaire waterkeringen

Namens het Rijk is de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) belast met het toezicht op de primaire waterkeringen.

Naar aanleiding van de eerste officiële (bestuurlijke) meting van de ILT in 2018 over de inrichting en uitvoering van de zorgplicht heeft waterschap Hollandse Delta een verbeteragenda opgesteld. Verder heeft de Rekenkamercommissie (RKC) van waterschap Hollandse Delta een onderzoek uitgevoerd naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de realisatie van doelen en beheer en onderhoud Waterkeringen. Acties voortvloeiend uit de aanbevelingen zijn als onderdeel van de verbeteragenda zorgplicht uitgevoerd. Met deze verbeteragenda gaat waterschap Hollandse Delta voldoen aan de zorgplicht. In 2024 was 85% van de verbeterpunten gereed en is 100% in uitvoering. Een aantal verbeterpunten vragen meer tijd en moeite dan verwacht om ze door te voeren. Zie bijlage 2 voor de nog af te ronden punten van de verbeteragenda.

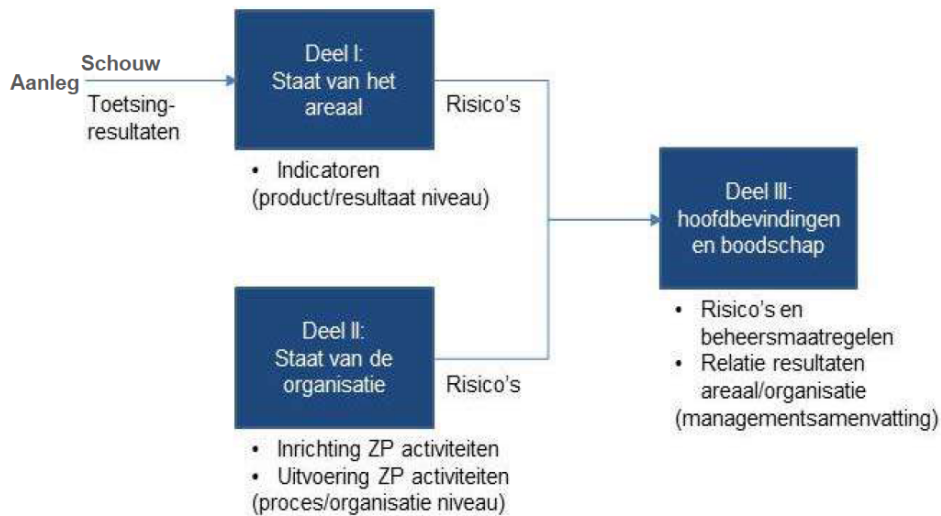
Met twee andere waterschappen heeft Hollandse Delta de afspraak gemaakt om zogenaamde peer-reviews zorgplicht te gaan houden. Deze peer-reviews geven een kijkje in de keuken bij elkaar en helpen om de invulling van de zorgplicht verder te ontwikkelen. In 2023 zou RWS een peer-review organiseren. Deze heeft echter tot op heden niet plaatsgevonden. Er is enkele malen contact geweest, maar onder andere vanwege enkele interne wijzigingen bij RWS zijn er nog geen concrete afspraken gemaakt.

1.3 Rapportage zorgplicht primaire waterkeringen

Voorliggende rapportage is gebaseerd op het door de waterkeringbeheerders ontwikkelde format Deze rapportage bestaat uit drie delen:

1. Beschrijving van de staat van de primaire keringen, ofwel rapportage over het **resultaat** van de inspanningen. Dit is in hoofdstuk 2 uitgewerkt.
2. Beschrijving van de staat van de organisatie, ofwel rapportage over **hoe** het resultaat bereikt wordt. Dit wordt in hoofdstuk 3 beschreven.
3. De conclusies en aanbevelingen volgend uit de (combinatie van de) resultaten uit hoofdstuk 2 en 3.

Schematisch:



Figuur 1: samenhang onderdelen van de rapportage zorgplicht (bron: presentatie tijdens de bijeenkomst 'klaar voor de zorgplicht!?' d.d. 17 november 2016)

In 2024 heeft het Rijk een vernieuwd kader zorgplicht vastgesteld. Ten opzichte van het kader uit 2015 wordt breder de verbinding gelegd tussen het dagelijkse beheer en de periodieke wettelijke beoordeling. De uitgangspunten uit dit kader zijn verwerkt in deze rapportage. Zo is er een paragraaf object- en systeembeveiliging toegevoegd ten opzichte van eerdere rapportages. Daarnaast is de stand van zaken van de beoordeling verder uitgewerkt.

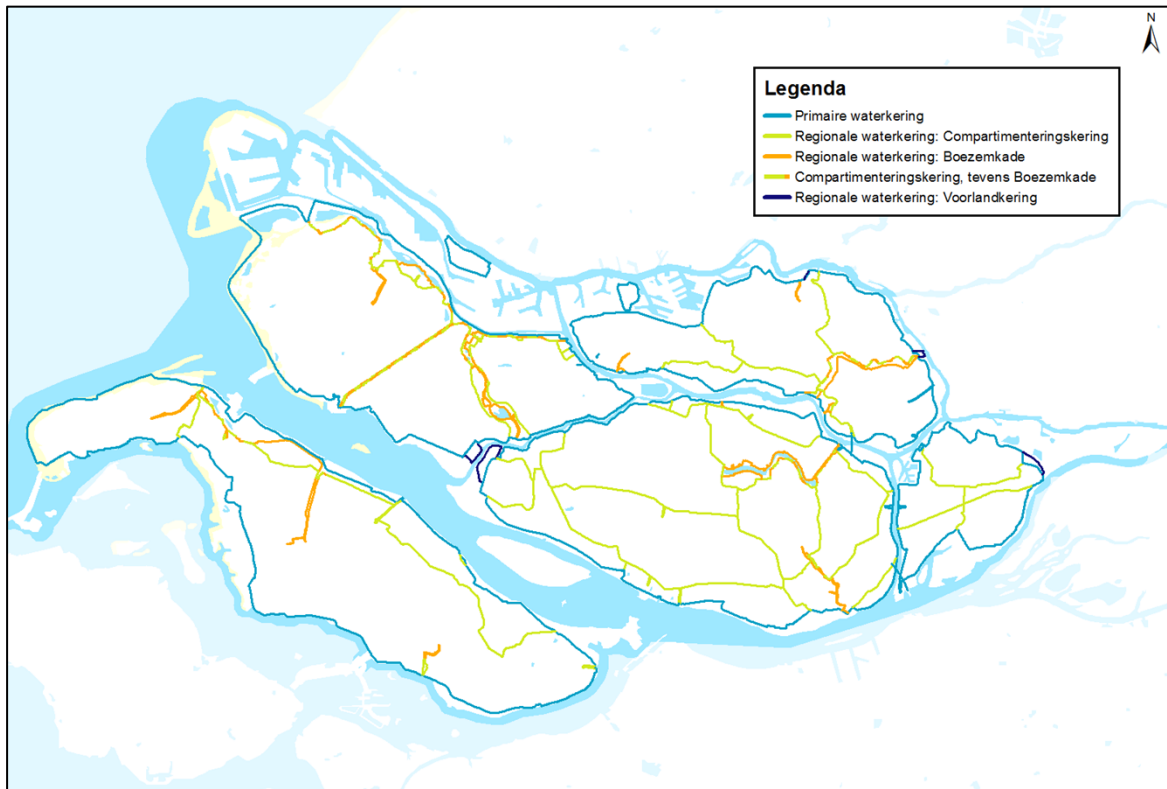
In de rapportage 'Waterwerken' presenteert het waterschap de voortgang van de bestuurlijk vastgestelde doelstellingen (uit waterbeheerprogramma, kadernota en begroting) voor de verschillende programma's. Met de rapportage Waterwerken en de jaarrekening legt het college verantwoording af over de behaalde resultaten. De rapportage zorgplicht geeft een overkoepelend beeld van de resultaten en inspanningen van alle processen binnen het programma Waterveiligheid.

2 De staat van de waterkeringen

2.1 Gebied

Het waterschap zorgt voor waterveiligheid door beheer en onderhoud van de waterkeringen in zijn beheergebied. Waterkeringen zijn dijken, duinen en kades. In totaal beheert het waterschap 758 km aan keringen, waarvan 351 km primaire waterkeringen. Primaire waterkeringen zijn waterkeringen die bescherming bieden tegen overstroming door buitenwater, dus tegen overstromingen vanuit zee of rivieren.

In figuur 2 is het areaal (aan primaire én regionale) waterkeringen weergegeven. De rapportage zorgplicht gaat alleen over de primaire waterkeringen.



Figuur 2: Totaal areaal waterkeringen in het beheersgebied van waterschap Hollandse Delta

2.2 Uitgangspunten voor staat van het areaal

Voor het beoordelen van de staat van de waterkeringen zijn de volgende bronnen gebruikt:

- De resultaten van de Eerste Beoordelingsronde;
- De gegevens uit de rapportage Waterwerken;
- De resultaten van het inspectie- en onderhoudsproces uit 2024;
- De resultaten van activiteiten vanuit toezicht in 2024;
- De ervaringen tijdens het bedienen van waterkerende objecten (zowel tijdens de bediening onder normale omstandigheden als onder bijzondere omstandigheden) uit 2024;
- Rapportage zorgplicht primaire waterkeringen 2023.

2.3 Score beoordeling

De score voor de indicatoren is niet kwantitatief, maar een signaal in de vorm van de kleuren 'groen', 'oranje' of 'rood':

- Groen: alles is op orde en voldoet aan de norm
- Oranje: er is een risico opgetreden, maar er wordt op gehandeld zodat het risico beheersbaar is
- Rood: er is een risico met betrekking tot de waterkerende functie en er konden geen adequate maatregelen getroffen worden binnen de gestelde termijnen.

Voor de scores 'oranje' en 'rood' wordt toegelicht wat de afwijking inhoudt en op welke wijze de hieruit voortvloeiende risico's worden beheerst.

2.4 Toestandsindicatoren primaire waterkeringen

De toestandsindicatoren laten zien welke risico's er bestaan, volgend uit:

- Het verschil tussen de wettelijke veiligheidsnorm en de actuele toestand, ofwel de resultaten van de toetsing en het versterkingsprogramma.
- De waarnemingen en acties uit de inspecties van de waterkeringen.
- De waarnemingen en acties op basis van handhaving.
- De waarnemingen uit de bediening en proefsluitingen van kunstwerken.

In de volgende paragrafen wordt gerapporteerd over deze indicatoren.

Het waterschap heeft een Hoogwater Crisis Kaart ontwikkeld. Dit is een interactieve kaart waarin de beoordelingsresultaten van de waterkering zijn opgenomen, en ook de waarnemingen uit inspecties, toezicht en handhaving. Met deze kaart kan het waterschap in geval van calamiteuze situaties adequaat actie ondernemen op locatie waar een verhoogd risico is op dat moment.

2.4.1 Verschil norm en actuele toestand

In de periode 2017-2022 is de beoordeling van alle primaire waterkeringen uitgevoerd (Eerste beoordelingsronde, LBO1). De uitkomsten hiervan zijn weergegeven in figuur 3 en tabel 1.

Op basis van de resultaten van de Eerste beoordelingsronde zijn de trajecten die niet aan de wettelijke norm voldoen aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Het betreft de trajecten:

- 17-1 Oostendam-Poortugaal
- 17-3 Oostmolendijk-Ringdijk
- 19-1 Rozenburg
- 20-2 Brielse Maasdijk
- 20-3 Geervliet-Hekelingen
- 20-4 Hellevoetsluis-Bernisse
- 21-1 Hoeksche Waard Noord
- 21-2 Hoeksche Waard Zuid
- 22-1 Eiland van Dordrecht Zuid
- 22-2 Eiland van Dordrecht Noord
- 25-2 Goeree Haringvliet

De exacte dijkvakken die niet aan de norm voldoen zijn te raadplegen via het [Waterveiligheidsportaal](#)

Het versterkingsproject Zettingsvloeiing Verlengde 3e Toetsronde (ZV3T) is in het najaar 2024 in uitvoering gegaan.

De verkenningsfase van de versterking van het Normtraject 20-3 Geervliet-Hekelingen loopt door in 2025.

Voor het Normtraject 17-3 Oostmolendijk Donkerslootsedijk Oostdijk is de verkenningsfase gestart.



Figuur 3: Resultaten Eerste beoordelingsronde primaire waterkeringen (per traject). Toelichting categorisering:

- A+: Dijktraject voldoet ruim aan de signaleringswaarde;
- A: Dijktraject voldoet aan de signaleringswaarde;
- B: Dijktraject voldoet aan de ondergrens, maar niet aan de signaleringswaarde;
- C: Dijktraject voldoet niet aan de signaleringswaarde en ook niet aan de ondergrens;
- D: Dijktraject voldoet ruim niet aan de signaleringswaarde en aan de ondergrens.

De signaleringswaarde voor een dijktraject is, samen met de ondergrens, als norm in de wet opgenomen. De waarde betreft een overstromingskans en is zodanig gekozen dat er voldoende tijd is voor het uitvoeren van een verbeteractie. Alle primaire waterkeringen in Nederland hebben een signaleringsnorm gekregen tussen de 1/300 per jaar en de 1/100.000 per jaar.

De ondergrens geeft de maximaal toelaatbare faalkans voor een waterkering weer, die hoort bij de betreffende signaleringswaarde van de kering. Voor iedere kering is de kans van de ondergrens driemaal groter dan de kans van de signaleringswaarde. Bijvoorbeeld, bij een dijktraject met een signaleringswaarde van 1/30.000 per jaar, past een ondergrens van 1/10.000 per jaar.

In figuur 4 is de stand van zaken van het dijkversterkingsprogramma per eind 2024 weergegeven.



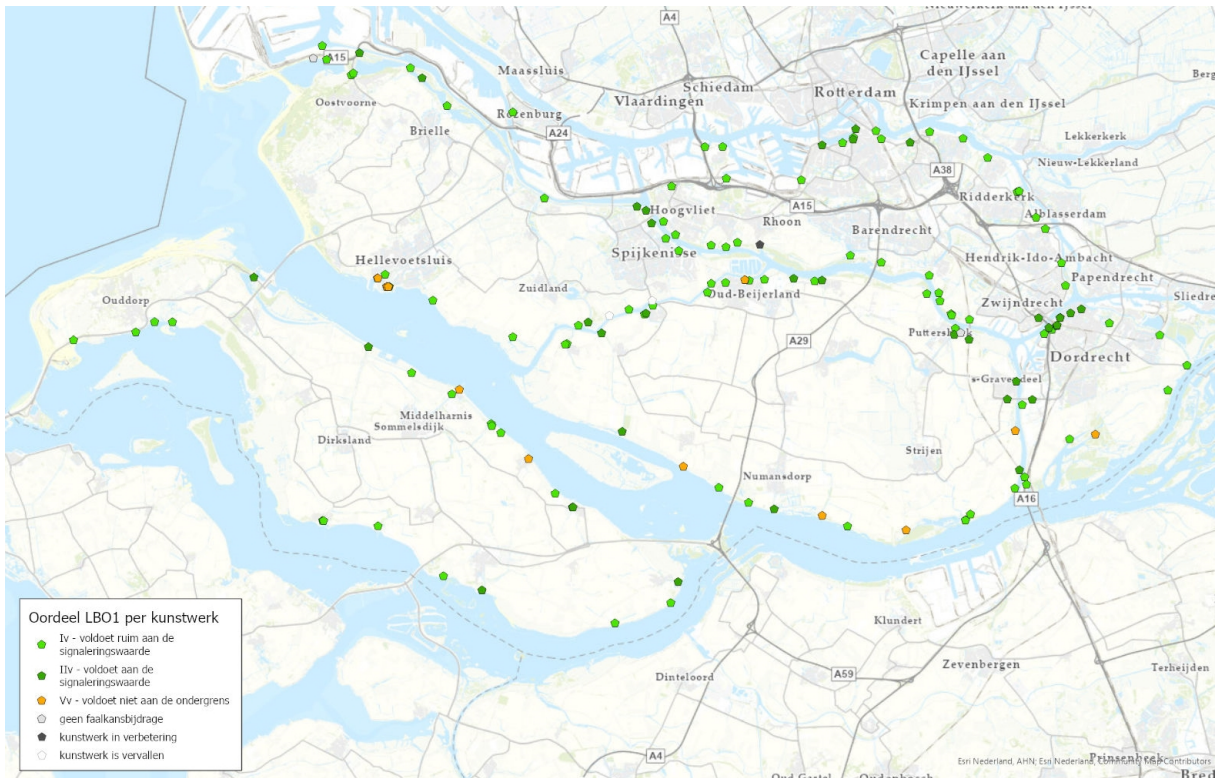
Figuur 4: Stand van zaken dijerversterkingsprogramma HWBP per 31-12-2024

In tabel 1 is aangegeven wat de veiligheidssituatie is van de dijken en duinen.

Tabel 1: Veiligheidssituatie dijken en duinen

oordeel	categorie	lengte [km]	lengte [km]
voldoet	Iv	50	265
	IIv	215	
voldoet mogelijk	IIIv	18	63
	IVv	45	
voldoet niet	Vv	23	23
	VIv	0	
totaal		351	351

In figuur 5 en tabel 2 is het resultaat van de beoordeling van de kunstwerken weergegeven.



Figuur 5: Resultaten toetsing kunstwerken in Eerste Beoordelingsronde. Toelichting categorisering:

- Iv: voldoet ruim aan de signaleringswaarde
- IIv: voldoet aan de signaleringswaarde
- IIIv: voldoet aan de ondergrens en mogelijk aan de signaleringswaarde
- IVv: voldoet niet aan de ondergrens
- VIv: voldoet ruim niet aan de ondergrens

Tabel 2: Kunstwerken

oordeel	categorie	aantal	aantal
voldoet	Iv	99	133
	IIv	34	
voldoet mogelijk	IIIv	0	0
	IVv	0	
voldoet niet	Vv	12	12
	VIv	0	
totaal		145	145

Voor de waterkeringen en kunstwerken die niet aan de wettelijke norm voldoen zijn (tijdelijke) maatregelen getroffen om, vooruitlopend op een versterkingsmaatregel, de waterveiligheidsfunctie van deze waterkeringen (tijdens een hoogwater/stormvloed) te waarborgen. In tabel 3 zijn de tijdelijke beheermaatregelen samenvattend opgenomen.

Tabel 3: Tijdelijke hoogwater (beheer)maatregelen

Actuele situatie	Aanvullende maatregelen	km	%
Beheer/onderhoudsfase	Geen	265	75,5
Afgekeurde keringen vanuit Eerste Beoordelingsronde	- Aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma - Opgenomen in calamiteitenbestrijdingsplannen - Monitoring	86	24,5
		351	100%

2.4.2 Resultaten inspectie en toezicht (dijken)

Het doel van deze indicator is om aan te geven in welke mate het proces van inspecteren en onderhouden heeft geleid tot het onderkennen van risico's, en of deze risico's voldoende beheerst zijn.

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over het resultaat van de 'normale' inspecties (voor- en najaarsinspectie, dagelijkse inspectie, controle van onderhoudswerkzaamheden door aannemers). Dit type inspecties kan leiden tot vervolgcacties. Dat kunnen onderhoudsacties zijn. Het kunnen echter ook overtredingen van derden zijn. Voorbeelden hiervan zijn nalatig onderhoud of schade bij/door medegebruik of illegaal medegebruik. Wanneer overtreders nalaten hun overtreding ongedaan en/of volharden in hun nalatigheid wordt de afdeling Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) verzocht handhavend op te treden, waarbij uiteraard ook een tijds oplossing wordt nagestreefd. In paragraaf 2.4.3 wordt hierop nader ingegaan.

In tabel 4 is het resultaat van het inspectie- en onderhoudsproces weergegeven. Let op:

- Inspecties aan kunstwerken zijn niet in deze tabel opgenomen. Voor het resultaat van de proefsluitingen en testen van de kunstwerken wordt verwezen naar paragraaf 2.4.4.
- Resultaten van niet-jaarlijkse specifieke inspecties (o.a. hoogtemetingen, lodingen en grasmat onderzoek) zijn niet in deze tabel opgenomen.
- Ook de resultaten van het toezicht op de uitvoering van meldings- en vergunningplichtige werken op de primaire waterkeringen door Team West en Team Oost van de afdeling Beheer en Onderhoud (BO) zijn niet in dit overzicht opgenomen.

In tabel 4 zijn alle meldingen opgenomen die zijn gedaan op de primaire waterkeringen. In totaal zijn 815 waarnemingen vastgelegd.

Tabel 4: Resultaat inspectie- en onderhoudsproces

	Schadeklassen				totaal	%
	I	II	III	IV		
Aantal waarnemingen	2	236	163	414	815	100%
- niet tijdig opgelost	2				2	0%
- wordt tijdig opgelost		52	31	32	115	14%
- is opgelost		184	132	382	698	86%
	0%	29%	20%	51%		100%

Tabel 5: Schadeklassen volgens de 'Handreiking Inspecties Waterkeringen 2012'

Klasse I: Spoedherstel	De geconstateerde afwijking brengt de sterkte/standzekerheid van de waterkering direct in gevaar. Herstel dient met spoed (1 - 2 dagen) te worden uitgevoerd.
Klasse II: Urgent herstel	De geconstateerde afwijking brengt de sterkte/standzekerheid van de waterkering niet direct in gevaar. De afwijking heeft echter wel de potentie om op korte termijn te verergeren waardoor de standzekerheid wél in gevaar komt of waardoor de herstelkosten significant zullen toenemen. Herstel dient met urgentie (1 - 2 maanden) te worden uitgevoerd.
Klasse III: Herstel vóór gesloten seizoen	De geconstateerde afwijking brengt de sterkte/standzekerheid van de waterkering niet direct in gevaar en heeft niet de potentie om op korte termijn te verergeren. Door de afwijking komt de standzekerheid van de waterkering onder maatgevende omstandigheden wél in gevaar. Herstel dient daarom te worden uitgevoerd vóór aanvang van het gesloten seizoen.
Klasse IV: Prognose	De geconstateerde afwijking brengt de standzekerheid van de waterkering niet direct in gevaar, heeft niet de potentie om op korte termijn te verergeren en de sterkte/standzekerheid van de waterkering onder maatgevende omstandigheden komt niet in gevaar. Het herstel kan op langere termijn plaatsvinden. Er moet een verdere prognose worden opgesteld.

Toelichting:

- Bij veel meldingen wordt subjectief/ ten onrechte een hoge prioriteit meegegeven die in het onderhoudsproces in Maximo niet of onvoldoende wordt bijgesteld.
- Wanneer derden nalatig zijn in onderhoud of in het ongedaan maken van hun overtredingen treedt de afdeling VTH handhavend op. Als daarbij ook de prioriteit niet wordt gewijzigd wordt een dergelijke melding "niet tijdig opgelost".
- Sommige meldingen komen abusievelijk op het programma Waterveiligheid terecht terwijl de melding zelf geen waterveiligheidsaspect in zich heeft. Om dit in de toekomst te voorkomen is het noodzakelijk dat het gegevensbeheer beter op orde wordt gebracht.
- Het proces voor het doen van meldingen op het programma Waterveiligheid moet worden verbeterd.

2.4.3 Waarnemingen en acties op basis van toezicht en handhaving (dijken en kunstwerken)

Voor medegebruik van de primaire waterkering gelden regels. Alleen activiteiten waarvoor algemene regels of meldings- of vergunningplichten gelden, worden toegestaan. Een goede naleving van die regels draagt bij aan een goede conditie van de primaire waterkering. Op basis van een risicoanalyse wordt aan het toezicht op activiteiten van derden op de primaire waterkering hoge prioriteit gegeven. Zo wordt bijvoorbeeld op alle vergunningplichtige werken toezicht gehouden (100%).

Uit oogpunt van efficiency wordt een deel van het toezicht op de naleving van regels 'meegenomen' in de reguliere onderhoudsinspecties zoals beschreven in de paragraaf 2.4.2.

Het toezicht op de uitvoering van meldings- en vergunningplichtige werken op de primaire waterkeringen wordt uitgevoerd door team West en Team Oost van de afdeling BO.

Wanneer derden nalatig zijn in onderhoud of in het ongedaan maken van hun overtredingen wordt de afdeling VTH verzocht handhavend op te treden.

Het algemene beeld is dat toezichthouders een goede, gebiedsgerichte binding hebben met hun omgeving. Zij richten zich meer en meer op het begeleiden van vooral vergunningplichtige werken. In die zin wordt oplossingsgericht gewerkt met inachtneming van de normen voor (technische) bescherming en het omgaan met overtreders (volgens bestuurlijk vastgesteld handhavingsbeleid).

Bovenstaande aanpak leidt over het algemeen tot tijdige oplossing van waargenomen tekortkomingen. De naleving van regels is over het algemeen goed tot zeer goed. De inzet van gebiedsbeheerders en/of gebiedstoezichthouders speelt hierbij een belangrijke rol. Wat onder

andere blijkt uit het feit dat WSHD vanaf 2015 slechts in 0 tot 4 gevallen per jaar handhavingsacties behoeft in te zetten.

De uitvoering van toezicht en handhaving is gebonden aan wettelijke kwaliteitscriteria.

Het gebruikte format van deze rapportage sluit niet aan op de algemeen gangbare en ook bij WSHD (en andere waterschappen) gebruikte prestatie indicatoren. Op grond van de wettelijke vastgestelde kwaliteitscriteria voor de uitvoering van VTH-taken (vergunningverlening, toezicht en handhaving) en de daarover tussen de waterbeheerders (Rijkswaterstaat en de waterschappen) gemaakte afspraken worden de werkzaamheden en resultaten geregistreerd en gerapporteerd op specifieke kentallen. De vertaling van de binnen WSHD gebruikte rapportages (opgebouwd vanuit de systemen PowerBrowser, Maximo en Digidijk) is zeer bewerkelijk en tijdrovend. In de praktijk worden daarom door de jaren heen "naar eer en geweten" aannames ingevuld.

Daarmee kunnen bij het gebruik van de format van deze veiligheidsrapportage vraagtekens worden gezet als het aankomt op gelijke invulling door waterschappen en de vergelijking (benchmarking) van de resultaten. Mogelijk is het niet één op één en is het "appels met peren vergelijken". Ook omdat in de format de bevindingen vanuit onderhoudsinspecties en vanuit sec toezicht op de naleving regels bij uitvoering activiteiten door derden door elkaar heen worden gerapporteerd.

Vanuit de VTH-praktijk wordt (al langer) gevraagd de format van deze veiligheidsrapportage te laten aansluiten op de opzet van de registraties binnen WSHD (en daarmee bij ook andere waterschappen). Dit verhoudt zich ook tot de rapportage zoals vermeld onder paragraaf 2.4.2. De daarin vermelde onderhoudsinspecties houden tevens een frequente controle op het toezicht van de naleving van regels in, maar worden niet als zodanig gerapporteerd.

Gelet op het vorenstaande is onderstaande tabel (uit het landelijke format) niet ingevuld. In de praktijk is frequent toezicht op de naleving van regels op de waterkeringen (via frequente onderhoudsinspecties zoals bedoeld in paragraaf 2.4.2 en via controles op de uitvoering van vergunde en gemelde activiteiten door derden).

Tabel 6: Resultaat handhaving, tabel leeggelaten, zie bovenstaande toelichting.

	Categorie				
	1	2	3	4	totaal
Waarnemingen:					
- Niet opgelost					
- Niet opgelost, maar beheersmaatregel					
- Afgehandeld zonder controle					
- Conform wet- en regelgeving					

Tabel 7: Categorieën gevolgen, volgens landelijke Handhavingsstrategie (24-4-2014, IPO, OM)

- 1 Vrijwel nihil
- 2 Beperkt
- 3 Van belang
- 4 Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar

Toelichting: --

2.4.4 Bediening (kunstwerken)

Het doel van deze indicator is om aan te geven in welke mate meldingen en storingen tijdig zijn opgevolgd, waarmee aangegeven kan worden in hoeverre het risico van het niet-sluiten van een kunstwerk beheerst is.

In tabel 8 wordt gerapporteerd over de meldingen, opgetreden storingen en bevindingen uit proefsluitingen die kunnen leiden tot een falende waterkering. Op basis van de WBI-beoordeling van een kunstwerk op de betrouwbaarheid van de sluiting dient voor de keermiddelen 1 of meer keer per jaar een proefsluiting plaats te vinden. Bij waterschap Hollandse Delta worden in ieder geval de keersluizen vaker gesloten vanwege het grotere risico. Vanaf september t/m april wordt maandelijks een sluiting uitgevoerd bij de keersluizen.

Tabel 8: Resultaat van de proefsluitingen

	Categorie			totaal
	I	II	III	
Aantal sluitingen:	58	212	61	331
- Niet opgelost				
- Probleem opgelost met beheersmaatregel	1	12	5	18
- Probleem opgelost			2	2
- Zonder problemen	57	200	54	311
				100%

Tabel 9: Categorieën, typen kunstwerken volgens de VTV2006

- Type I Constructies die volledig zelfstandig de waterkerende functie moeten vervullen.
- Type II Constructies die in combinatie met een grondconstructie de waterkerende functie moeten vervullen.
- Type III Constructies die na falen van een andere constructie de waterkerende functie moeten vervullen.

Toelichting:

Het keermiddel waar een probleem is geconstateerd in categorie I betreft een keersluis.

Bij 1 keersluis (Numansdorp) is lekkage geconstateerd tussen de naden van de houtdelen van de sluisdeuren. De sluiting op zichzelf is wel goed verlopen. De lekkage tussen de naden van de houtdelen kan vanuit toekomstig onderhoud worden opgelost en heeft nu geen direct effect op de waterveiligheid. Dit is hierdoor een beheerst probleem.

Voor de keermiddelen in categorie 2 is bij 12 sluitingen een probleem geconstateerd. Hiervan waren er 12 in de Voorstraat in Dordrecht. Dit zijn problemen met aanpassingen van bewoners aan drempels, vloerhoogte van de woningen, te hoge klinkerbestrating voor een vloedschot, ontbrekende bevestigingsbeugels voor een vloedschot en enkele kleine reparaties. Bij alle schotten wordt nog aan de oplossing gewerkt. Totdat deze problemen zijn verholpen, is de situatie echter wel beheerst (de deuropeningen zijn beperkt in grootte en kieren kunnen met de beschikbare zandzakjes afgesloten worden).

Naast de vloedschotten zijn er bij 3 hevels/inlaten en 4 gemalen nog enkele zaken geconstateerd bij de testsluiting.

Bij gemaal de Vooruitgang is de testsluiting goed verlopen. Er dient echter nog een eindcontact aangesloten te worden voor de handmatige bediening zodat dit in de automatisering voorkomt. Hiervoor is een aanvraag gedaan om dit te realiseren. De testsluiting is verder wel goed verlopen en dus in beheersing.

Bij gemaal Cromstrijen is bij de testsluiting een wespennest in de bedieningskast van de buitendijkse schuif gevonden. Deze is inmiddels verwijderd.

Bij gemaal Gorzeman werd ten tijde van de testsluiting aan de noodschuif gewerkt. Overige testsluiting is goed verlopen. Dit gemaal heeft 3 afsluiters waardoor het functioneren van de

noodschuif niet direct effect heeft op het voldoen aan de waterveiligheidseisen. Hierdoor is ook bij dit gemaal de waterveiligheid voldoende in beheersing.

Bij gemaal Delta treedt verzanding bij de buitendijkse afsluiter op. Vanwege de hoge ligging van de leiding van dit gemaal is dit afsluiter strikt genomen niet noodzakelijk voor de waterveiligheid. Hierdoor is de waterveiligheid in beheersing. Er zal echter alsnog middels onderhoud geprobeerd worden om deze afsluiter weer vrij te maken.

Bij de hevel Develsluis is geconstateerd dat de afsluiter niet functioneerde. Hier is vervolgens via onderhoudswerk (serviceaanvraag) op geacteerd en de afsluiter is weer gangbaar gemaakt.

Bij de hevel Wantijdijk is het straatwerk en de afsluiterput ter plaatse van de afsluiter verzakt. Dit sluiting is wel goed verlopen. Voor het herstel van het straatwerk en de afsluiterput is inmiddels een aanvraag gedaan voor onderhoud (serviceaanvraag).

Bij de inlaat de Hitsert is aangegeven dat in de toekomst de bediening van de inlaat anders gaat worden waardoor het sluitprotocol aangepast dient te worden (bediening ook in het gesloten seizoen). Zodra de bediening aangepast wordt zal ook het protocol hierop aangepast worden.

2.4.5 Stand van zaken te treffen voorzieningen LBO1

In 2024 heeft de ILT een inspectie uitgevoerd bij WSHD om vast te stellen in welke mate de te treffen voorzieningen (TTV) op basis van LBO1 zijn uitgevoerd. De ILT heeft aangegeven dat de borging en uitvoering van de TTV in voldoende mate heeft kunnen controleren op basis van aangeleverde gegevens en een bezoek aan het waterschap. Uit de inspectie is gebleken dat in het overzicht niet alle voorzieningen waren opgenomen. Inmiddels is het overzicht aangepast en vervolledigd. Het overzicht is in bijlage 3 opgenomen.

2.4.6 Beoordelingsaanpak en stand van zaken LBO2

In 2024 heeft het waterschap de procesmatige aanpak voor LBO2 vastgesteld. Met deze aanpak is het benodigde draagvlak voor de duur van LBO2 gecreëerd voor het uitvoeren van de beoordelingen op de beschreven wijze. Daarnaast wordt hiermee inzicht gegeven in de middelen en capaciteit die benodigd zijn om het proces succesvol te doorlopen. In bijlage 4 is de planning voor de beoordelingen van LBO2 per dijktraject weergegeven. In 2024 is verder gewerkt aan het vergroten van de kennis van onze primaire waterkeringen. Formeel is de Tweede Landelijke Beoordelingsronde Primaire waterkeringen gestart (LBO2), maar is het bij het achterwege blijven van gegevens vanuit het Rijk niet mogelijk om normtrajecten daadwerkelijk van een nieuw oordeel te voorzien. Op basis van mededelingen vanuit het Rijk lijkt het niet mogelijk om eerder dan in 2027 de eerste nieuwe oordelen vast te stellen. Dit zal consequenties gaan hebben op de planning. Ondanks dat de tegenvaller van het uitblijven van de benodigde gegevens vanuit het Rijk heeft het waterschap wel een aantal stappen gezet. Deze stappen gaan naar verwachting meer inzicht opleveren in de werkelijke versterkingsopgave.

2.4.7 Object- en systeembeveiliging

Het waterschap hanteert organisatie breed de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als norm voor informatiebeveiliging. De ambitie is te voldoen aan volwassenheidsniveau 4. De huidige score ligt ongeveer op 2.9. Daarnaast is de Network and Information Security Directive (NIS2) of de Cybersecuritywet zoals deze gaat heten verplicht. Vanuit twee normenkaders, te weten BIO en CSIR, is een waterschapsbrede vertaaltabel gemaakt wat de NIS2 nog nodig is. NIS2 wordt projectmatig opgepakt om zo in 2025 compliant te zijn.

CER behandelt meer de fysieke componenten. Daarnaast loopt ook de CRA (Cyber Resilience Act). Dit is belangrijk in het kader van supply-chain. Uitdagingen liggen op logging/monitoring, vulnerabilitymanagement en implementatie CSIR (objectclassificatie).

3 De staat van de organisatie

3.1 Algemeen

Dit deel van de rapportage geeft antwoord op de vragen;

- Voeren we het werk uit conform de zelf gestelde normen en procesafspraken?
- Halen we hiermee onze beleidsdoelstellingen?

Het is een kwalitatieve beoordeling over de wijze waarop het waterschap invulling geeft aan haar zorgtaak. Is de organisatie voldoende ingericht om aantoonbaar in control te zijn?

De uitgangspunten voor het rapporteren over de staat van de organisatie zijn:

- Er wordt gerapporteerd over de 12 zorgplicht activiteiten zoals die door het ministerie van I&W gedefinieerd zijn (zie tabel 10).
- Er wordt onderscheid gemaakt tussen de inrichting van de activiteit (conform procesbeschrijving e.d.) en in welke mate de activiteit als zodanig wordt uitgevoerd.
- Indien geconstateerd wordt dat er zaken niet op orde zijn, is er een inschatting gemaakt van het risico en is aangegeven wat de maatregel is om het risico te beheersen.
- Dat laatste vormt de basis voor deel 3 van de Rapportage zorgplicht (conclusies en aanbevelingen).

Tabel 10: De 12 zorgplicht-activiteiten uit het 'kader zorgplicht'

Activiteiten gericht op de operationele uitvoering
1. Inspectie
2. Onderhoud
3. Bediening waterkerende kunstwerken
4. Calamiteitenzorg
5. Vergunningverlening
6. Toezicht en handhaving
7. Beheren dagelijkse gegevens kering
Activiteiten van generieke aard
8. Lange termijn en over de grenzen
9. Kennismanagement
Activiteiten ondersteunend aan de operationele uitvoering
10. Informatiemanagementsysteem
11. Verantwoording over de resultaten
12. Juridisch register waterstaatswerken

Voor de 7 operationele activiteiten is door de gezamenlijke waterkeringbeheerders, in afstemming met de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), een set basiseisen voor de uitvoering gedefinieerd. Deze basiseisen gelden als een minimale set waaraan voldaan moet worden om aantoonbaar in control te zijn. In paragraaf 3.2 wordt gerapporteerd over de stand van zaken voor de 7 operationele activiteiten, op basis van de set basiseisen.

In paragraaf 3.3 en 3.4 wordt gerapporteerd over de generieke en ondersteunende activiteiten. Hiervoor zijn geen (basis)eisen gedefinieerd, en is het door de ILT in 2015 opgestelde 'Kader Zorgplicht' als uitgangspunt genomen.

Voor de beoordeling van de activiteiten wordt de classificatie uit tabel 11 gebruikt.

Tabel 11: Legenda beoordeling activiteiten

	Op orde, alles voldoet aan eigen norm
	Niet op orde, de geconstateerde afwijking is beperkt en/ of geadresseerd om aan te pakken
	Niet op orde, de geconstateerde afwijking is groot en/ of niet geadresseerd om aan te pakken

3.2 Operationele activiteiten

Tabel 12: Stand van zaken inspectie van de primaire waterkeringen

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.		
2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd.		
3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven.		
4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's <ul style="list-style-type: none"> - De toename van het aantal bevers in ons beheergebied leidt tot risico's voor de Waterveiligheid. Het is niet altijd bekend waar een bever zicht heeft gevestigd. Vanuit de voor- en najaarsinspecties en de muskusrattenvangers komt hierover informatie binnen. Door middel van gerichte (maandelijkse) inspecties wordt het gedrag van de bevers op de bekende plekken gemonitord. Hiervoor is een risicokaart gemaakt. - Verbetering van het proces voor het doen en registreren van meldingen uit inspecties. - Het vastleggen van de kwaliteit van de inwassingen blijft een aandachtspunt. Hiervoor zal een monitoringsprogramma worden opgezet. 		

Tabel 13: Stand van zaken onderhoud van de primaire waterkering

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.		
2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar.		
3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd.		
4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen.		
5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's <ul style="list-style-type: none"> - Gegevensbeheer niet op orde, hierdoor kans dat er onvoorziene werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Er zullen meer uren voor inspectie worden gepland. - Meldingen van bevers in het gebied en het opvolgwerk moet beter worden vastgelegd in de beheersystemen. - Evaluaties zijn opgenomen in het MOP (Meerjaren Onderhouds Programma) en daarmee ook in het AMP (Asset Management Plan). 		

Tabel 14: Stand van zaken bediening waterkerende kunstwerken

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoogwater vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol.		
2. Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren.		
3. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd.		
4. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor geldende plannen en/of protocollen.		
5. Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's - De personele bezetting ten tijde van een extreem hoogwater waarbij veel sluitingen tegelijk uitgevoerd moeten worden is een aandachtspunt. In hoeverre de bezetting op dat moment voldoende is om alle sluitingen tijdig uit te voeren is niet op voorhand vast te stellen en deels afhankelijk van personeel waar geen wachtdienstregelingen voor afgesloten zijn.		

Tabel 15: Stand van zaken Calamiteitenzorg

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd.		
2. Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen).		
3. Elke oefening en/of calamiteit wordt geëvalueerd en leidt waar nodig tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's - Als plannen niet up-to-date zijn, kan dit ertoe leiden dat benodigde maatregelen in calamiteuze omstandigheden niet overwogen en ingezet worden. In 2024 is het Calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid geactualiseerd. Een actueel Inzetplan dijkbewakingsorganisatie behorend bij het Calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid 2023 moet nog worden vastgesteld. Een organisatieplan voor de nieuwe geprofessionaliseerde dijkbewakingsorganisatie is in 2024 vastgesteld en in uitvoering genomen. - Als er in extreme omstandigheden écht gehandeld moet worden, kan het mis gaan door gebrek aan kennis en oefenen onder dat soort omstandigheden. In 2024 is niet opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan. Op Tiengemeten een oefenweek voor de dijkbewakingsorganisatie waarbij kennis en vaardigheden in het inspecteren en rapporteren van geconstateerde faalmechanismen op en aan primaire waterkeringen geoefend is. - Veldoefeningen of trainingen in het uitvoeren van noodmaatregelen op/aan waterkeringen zijn in 2024 niet gepland of uitgevoerd.		

Tabel 16: Stand van zaken vergunningverlening

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Iedere activiteit van een derde of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene Keurvoorschriften, het projectbesluit ofwel door middel van een vergunning.		

2. Alle toegestane activiteiten, die melding-plichtig of vergunningplichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd.		
3. Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen.		
4. Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst.		
5. Het proces van het toestaan via de Keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's		
- Omdat de legger niet actueel is, bestaat er een risico dat ten onrechte een vergunning gegeven of geweigerd wordt.		

Tabel 17: Stand van zaken toezicht en handhaving

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op: a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten		
2. De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding		
3. Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie.		
4. Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd.		
5. Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's		
- Verbetering van het proces voor het doen en registreren van meldingen uit toezicht. Ondergeschiede overtredingen en het - na eerste waarschuwing - ongedaan maken daarvan worden vaak niet geregistreerd.		

Tabel 18: Stand van zaken beheren dagelijkse gegevens kering

	Inrichting	Uitvoering
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Score
1. Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies).		
2. De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd.		
3. De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering.		
4. Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		
Totaal oordeel		
Belangrijkste risico's		
- Als nieuwe zoneringen niet worden vastgesteld en het beleid voor de dimensionering van de zoneringen niet up-to-date is, ontbreekt de juridische basis voor het tegengaan van ongewenste activiteiten in/nabij de waterkering.		

3.3 Generieke activiteiten

Tabel 19: Stand van zaken lange termijn en over de grenzen

'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score
1. Visie en ambities ten aanzien van de invulling van de zorgplicht zijn vastgelegd en vastgesteld.	

2. Activiteiten uit de zorgplicht leiden in samenhang tot een adequate invulling van de zorgplicht.	
3. De risico's vanuit aangrenzend areaal voor de eigen waterkeringen zijn onderkend	
4. Er zijn regelingen getroffen met beheerders van aangrenzend areaal om risico's te voorkomen dan wel te beheersen.	
Totaal oordeel	
Belangrijkste risico's	
<ul style="list-style-type: none"> - Doordat de waterkeringen (vrijwel) nooit getest worden in extreme omstandigheden, kan de aandacht verslappen. We moeten ervoor zorgen dat de waterveiligheid, en de noodzaak om continu in control te zijn, altijd topprioriteit blijven 	

Tabel 20: Stand van zaken kennismanagement

'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score
1. Opleidingsbehoefte (plan) is vastgelegd.	
2. Opleidingsbehoefte wordt geëvalueerd en bijgesteld (Check en Act).	
Totaal oordeel	
Belangrijkste risico's	
<ul style="list-style-type: none"> - Gebrek aan kennis en opleiding kan ertoe leiden dat het areaal achteruitgaat en niet meer aan de (instandhoudings)norm voldoet. Kijkend naar de zorgplichtactiviteiten vindt er op allerlei niveaus samenwerking plaats tussen waterschappen ook andere waterschappen om zoveel als mogelijk kennis te delen om te voorkomen dat kennis ontbreekt. 	

3.4 Ondersteunende activiteiten

Tabel 21: Stand van zaken informatiemanagementsysteem

'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score
1. Informatiebehoefte voor de zorgplicht is vastgelegd.	
2. Er is een informatiebeheer- of -beleidsplan voor de zorgplicht.	
3. Informatie wordt eenduidig en eenmalig vastgelegd conform afspraken /standaarden, en zijn afgestemd voor de verschillende onderdelen van de zorgplicht.	
Totaal oordeel	
Belangrijkste risico's	
<ul style="list-style-type: none"> - Er wordt onvoldoende focus gelegd op de implementatie van het Informatieplan Waterveiligheid. - Ten aanzien van cybersecurity heeft het waterschap diverse tools en middelen, maar de ontwikkelingen op dit gebied zijn en blijven altijd een risico. 	

Tabel 22: Stand van zaken verantwoording over de resultaten

'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score
1. De zorgplicht wordt op het niveau van de directie en dagelijks bestuur periodiek geëvalueerd.	
2. De evaluatieresultaten zijn verbonden met de P&C-cyclus (kadernota, begroting e.d.). De Plan-Do-Check-Act cirkel is ingericht.	
3. Er wordt integraal gerapporteerd over de veiligheidstoestand van de primaire waterkeringen.	
Totaal oordeel	
Belangrijkste risico's	
<ul style="list-style-type: none"> - Onvoldoende aandacht voor evalueren (en het de vastlegging hiervan) van de diverse activiteiten kan de verdere ontwikkeling en professionalisering in de zorgplicht in de weg staan. 	

Tabel 23: Stand van zaken juridisch register waterstaatswerken

'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score
1. Er is een vastgestelde Keur en legger	
2. Het proces met betrekking tot het actueel houden van legger en Keur is ingericht	
Totaal oordeel	
Belangrijkste risico's	

- Omdat de legger niet actueel is, bestaat er een risico dat ten onrechte een vergunning gegeven of geweigerd wordt.

4 Hoofdbevindingen

4.1 Staat van het areaal

In tabel 24 is de samenvatting van de staat van het areaal (zie hoofdstuk 2) gegeven, waarbij ook is aangegeven of er risico's bestaan, waarvoor beheersmaatregelen getroffen moeten worden.

Tabel 24: Samenvatting staat van het areaal

Kritische prestatie-indicator	Score	Risico	Beheersmaatregelen
Verskil norm en actuele toestand			n.v.t.
Resultaten inspectie en toezicht (dijken)			n.v.t.
Waarnemingen en acties op basis van handhaving (dijken en kunstwerken)			n.v.t.
Bediening (kunstwerken)			n.v.t.

De overall conclusie is dat het **resultaat** van de inspanningen van het waterschap goed is:

- Het versterkingsprogramma loopt op schema.
- Waterkeringen en kunstwerken die vanuit de eerste beoordelingsronde niet voldoen zijn aangemeld bij het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
- Beheersmaatregelen zijn genomen voor waterkeringen die niet aan de norm voldoen.
- Beoordelingsaanpak is vastgesteld waarmee de resultaten van de beoordelingen van de waterkeringen tijdig en kwalitatief opgeleverd kunnen.
- Het calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid is geactualiseerd.
- Er is een trainingsweek voor de dijkbewakingsorganisatie (voor zowel medewerkers en vrijwilligers) georganiseerd.
- Door het optimaliseren van de inrichting van gegevensbeheer (onder programma-overstijgende waterschapsbrede project Statistische Asset Informatie (SAI) zijn dagelijkse processen verder verbeterd). De verbetering van de digitale registratie van onze waterkeringen is in pas gezet met organisatie brede inspanningen op dit gebied.
- Proefsluitingen en testen van kunstwerken zijn goed verlopen. Op enkele locaties waar het niet geheel volgens plan verliep, zijn direct beheersmaatregelen getroffen.
- Een Hoogwater Crisis Kaart is ontwikkeld.

4.2 Staat van de organisatie

In tabel 25 is de samenvatting van de staat van de organisatie (zie hoofdstuk 3) gegeven, waarbij ook is aangegeven of er risico's bestaan, waarvoor beheersmaatregelen getroffen moeten worden.

Tabel 25: Samenvatting staat van de organisatie

Kritische succesfactor	Inrichting	Uitvoering	Risico	Beheersmaatregelen
Activiteiten gericht op de operationele uitvoering				
Inspectie van de primaire waterkering				<ul style="list-style-type: none"> • Proces beter inrichten • Inspectie en eerstelijns toezicht goed vastleggen en borgen
Onderhoud van de primaire waterkering				<ul style="list-style-type: none"> • Verbeteren inrichting gegevensbeheer
Bediening waterkerende kunstwerken				<ul style="list-style-type: none"> • Situaties zo waarheidsgetrouw oefenen.
Calamiteitszorg				<ul style="list-style-type: none"> • Inzetplan Dijkbewakingsorganisatie vaststellen en actueel houden. • Oefenen op uitvoeren van noodmaatregelen
Vergunningverlening				<ul style="list-style-type: none"> • Legger actualiseren

Toezicht en handhaving				<ul style="list-style-type: none"> Afstemming BO/VTH optimaliseren (vastleggen in de systemen)
Beheren dagelijkse gegevens kering				<ul style="list-style-type: none"> Gegevenseigenaar benoemen Leggers actualiseren
Activiteiten van generieke aard				
Lange termijn en over de grenzen				<ul style="list-style-type: none"> Aandacht voor zorgplicht vasthouden
Kennismanagement				<ul style="list-style-type: none"> Kennis en opleiding beter organiseren en borgen
Activiteiten ondersteunend aan de operationele uitvoering				
Informatiemanagementsysteem				<ul style="list-style-type: none"> Informatieplan Waterveiligheid moet verder worden geïmplementeerd
Verantwoording over de resultaten				<ul style="list-style-type: none"> Voldoende aandacht voor evalueren houden PDCA-cirkel sluiten
Juridisch register waterstaatswerken				<ul style="list-style-type: none"> Leggers actualiseren

De overall conclusie is dat ten aanzien van **de wijze waarop** het resultaat bereikt wordt er een aantal aandachts- en verbeterpunten is, die een mogelijk risico inhouden. Er zijn echter goede beheersmaatregelen te treffen om deze punten op te lossen. Daarnaast wordt er momenteel invulling gegeven aan de punten uit de 'Verbeteragenda zorgplicht' (bijlage 2).

De focus ten aanzien van de beheersmaatregelen ligt de focus de komende jaren vooral op:

- Verdere implementatie Informatieplan Waterveiligheid (grotendeels onder programma-overstijgend project Statische Asset Informatie (SAI)).
- Vervolg herziening van de leggers.
- Verder sluiten PDCA-cirkel ten aanzien van verantwoording resultaten.
- Onzekerheden rondom toename van het aantal bevers en daarmee de gepaard gaande toenemende risico's voor de waterveiligheid.
- Gebrek aan kennis en opleiding kan ertoe leiden dat er niet meer aan de (instandhoudings)norm wordt voldaan. Kijkend naar de zorgplichtactiviteiten vindt er op allerlei niveaus samenwerking plaats tussen waterschappen ook andere waterschappen om zoveel als mogelijk kennis te delen om te voorkomen dat kennis ontbreekt.
- Inzet van voldoende personeel gedurende een calamiteuze situatie is een aandachtspunt.

Bijlage 1: Beoordeling van de staat van de organisatie

Operationele activiteiten

Activiteit	Inspectie van de primaire waterkering			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. De inspecties worden conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.		In Maximo wordt de jaarplanning gevuld. Eventuele vervolgacties verlopen via een service aanvraag. Er worden meer uren gepland voor het uitvoeren van de inspecties zodat ook de in GIS missende assets kunnen worden geïnspecteerd.		De primaire keringen zijn geïnspecteerd tijdens de voor- en najaarsinspectie. Droogte inspecties en inspecties na hoog water worden uitgevoerd indien nodig.
2. De verkregen inspectieresultaten worden eenduidig vastgelegd.		Er wordt met Digispectie gewerkt. Medewerkers zijn opgeleid.		Er wordt met Digispectie gewerkt. Medewerkers zijn opgeleid. Meldingen komen in beheersystemen waarin de opvolging wordt gepland.
3. Er worden vervolgacties belegd, indien inspectieresultaten hiertoe aanleiding geven.		Er is een schema gemaakt voor het proces tussen Waarnemen en Operationaliseren. Hierin is de risicoafweging en prioritering duidelijk belegd. Er zijn wel werkafspraken voor de overdracht van 'zaken' naar Handhaving. Verder wordt er gewerkt aan afspraken over aantoonbaarheid.		Diagnose wordt op basis van "expert judgement" gedaan. Vervolgacties worden vervolgens uitgezet en vastgelegd in Maximo.
4. Het inspectieproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		Het inspectieproces wordt, onder andere in het MOP, geëvalueerd.		Uitgevoerde inspecties worden geëvalueerd, zowel inhoudelijk alsook op proces en werkwijze. Verslagen worden in Share Point opgeslagen.
Totaal oordeel		Evaluatie van het inspectieproces is niet vastgelegd in plannen.		Het proces wordt uitgevoerd in lijn met de plannen.
Risico's		Omdat het beheersysteem/areaal niet geheel op orde is "missen" inspecteurs soms objecten. Dit kan gevolgen hebben voor de onderhoudsplanning.		Het wegvallen van ervaren personeel.

Activiteit	Onderhoud van de primaire waterkering			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Het voorziene onderhoud wordt conform plan en de daaruit volgende planning uitgevoerd.		In Maximo is het planmatig onderhoud (PO en GO) ingevoerd.		Het voorziene onderhoud wordt uitgevoerd op basis van de werkorders in Maximo.
2. Voor het onvoorziene onderhoud zijn de afwegingen ter bepaling van het vervolg herleidbaar en zichtbaar.		Wordt nu uitgevoerd conform de kwaliteitsklassen uit de Digigids, in combinatie met de locatie specifieke kenmerken. Voor 'vervolgonderhoud' wordt een proces opgesteld om te komen tot een conditiescore op basis van de NEN2767 met daaraan gekoppeld een prioritering.		Binnen het budget waterkeringen wordt een bedrag gereserveerd voor eventuele onvoorziene werkzaamheden als gevolg van de najaarsinspectie. Voor herstel van beverschade is een apart budget beschikbaar.
3. De vastgestelde vervolgacties voor onvoorzien onderhoud zijn uitgevoerd.		In Maximo is het vervolg onderhoud (VO), vanuit de inspecties, ingevoerd.		Worden uitgevoerd conform invoer in Maximo.
4. Alle relevante onderhoudsgegevens worden actueel in het beheerregister of vergelijkbaar systeem opgenomen.		De onderhoudsgegevens worden vastgelegd in Maximo. Dit gebeurt in uren, kosten, hoeveelheden, materialen etc. Waar nodig wordt e.e.a. ook in het beheerregister en/of de legger opgenomen.		Werkzaamheden/aanpassingen die via de aannemer van het onderhoudsbestek waterkeringen zijn uitgevoerd, worden verwerkt in Maximo en waar nodig in het beheerregister en/of de legger.
5. Het onderhoudsproces wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		In het Meerjaren Onderhouds Plan (MOP) als onderdeel van het Assetmanagementplan (AMP) van het navolgende jaar, wordt het onderhoudsproces geëvalueerd en worden acties benoemd om het proces te verbeteren.		De verbeterpunten uit het MOP worden jaarlijks opgepakt. Tevens wordt er maandelijks overleg gevoerd met de uitvoerende afdeling.
Totaal oordeel		Evaluatie is geborgd in het MOP.		De risicovolle constatering voor de waterveiligheid zijn tijdig opgelost.
Risico's		Gegevensbeheer niet op orde.		Doordat gegevensbeheer niet op orde is, is hierdoor kans dat er onvoorziene werkzaamheden moeten worden uitgevoerd.

Activiteit	Bediening waterkerende kunstwerken			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken bij hoog water vindt plaats volgens het daarvoor geldende protocol.		Protocollen worden gecontroleerd bij de testsluitingen en zijn in het beheerregister opgenomen (te raadplegen bij het object).		Sluiting vindt plaats volgens de protocollen en calamiteitenbestrijdingsplan
2. Er zijn voldoende functionarissen die de sluiting conform protocol kunnen uitvoeren.		Tijdens een hoogwater is de calamiteitenorganisatie actief. Hierbij is personeel inzetbaar dat de sluiting uit kan voeren (medewerkers bediening). De keermiddelen zijn deels handmatig bediend en deels geautomatiseerd. De personele bezetting ten tijde van een extreem hoogwater waarbij veel sluitingen tegelijk uitgevoerd moeten worden is een aandachtspunt. In hoeverre de bezetting op dat moment voldoende is om alle sluitingen tijdig uit te voeren is niet op voorhand vast te stellen en deels afhankelijk van personeel waar geen wachtdienstregelingen voor afgesloten zijn.		Per regio is personeel beschikbaar om de keermiddelen te sluiten. De personele bezetting ten tijde van een extreem hoogwater waarbij veel sluitingen tegelijk uitgevoerd moeten worden is een aandachtspunt. In hoeverre de bezetting op dat moment voldoende is om alle sluitingen tijdig uit te voeren is niet op voorhand vast te stellen en deels afhankelijk van personeel waar geen wachtdienstregelingen voor afgesloten zijn.
3. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt eenduidig gedocumenteerd		Het documenteren van de sluiting vindt plaats volgens de daarvoor beschikbare taakplannen (onderdeel van de werkorders) in Maximo. Hierin is beschreven welke zaken gedocumenteerd moeten worden bij een sluiting. In het protocol is beschreven hoe een sluiting uitgevoerd moet worden.		De keermiddelen in de primaire waterkeringen worden conform de taakplannen geïnspecteerd op sluiting en dit wordt vastgelegd in het onderhoudsbeheersysteem Maximo.
4. Het sluiten van de waterkerende kunstwerken wordt periodiek voor het technisch functioneren beproefd en het sluitproces wordt geoefend conform de daarvoor		De frequentie van testsluitingen (minimaal jaarlijks) is ingericht o.b.v. werkorders in Maximo.		Testsluitingen worden minimaal jaarlijks uitgevoerd (o.b.v. werkorders in Maximo) waarbij de protocollen tijdens de testsluiting worden gecontroleerd op

geldende plannen en/of protocollen.				juistheid. De controle van de protocollen is ook onderdeel van de werkorder.
5. Oefeningen en sluitingen bij hoog water worden tijdig geëvalueerd en leiden, waar nodig, tot aanpassing van de in het protocol beschreven werkwijze.		Jaarlijks wordt bij de testsluitingen het protocol nageslagen en waar nodig aangepast. Sluitingen bij hoogwater zijn er echter heel weinig in het gebied van WSHD en voor maar een beperkt aantal kunstwerken. Het grootste deel van de kunstwerken wordt slechts bij heel uitzonderlijk hoogwater gesloten. Hierdoor zijn voor de meeste kunstwerken de testsluitingen de momenten om te controleren of protocollen nog actueel zijn		Er wordt jaarlijks per regio een evaluatie gehouden van de testsluitingen. Hierbij worden ook sluitingen meegenomen die vanwege een hoogwater zijn uitgevoerd. Bij een jaarlijkse testsluiting wordt ook aangegeven of in het afgelopen jaar problemen/aandachtpunten zijn geweest bij sluitingen.
Totaal oordeel				
Risico's		In calamiteuze of dreigende situaties zal moeten blijken of alles echt werkt.		In december 2023 zijn daadwerkelijk meerdere sluitingen uitgevoerd op meerdere eilanden bij het hoogwater van 22 december. Deze zijn via een opgeschaalde calamiteitenorganisatie uitgevoerd conform het calamiteitenbestrijdingsplan en de protocollen. Dit is goed verlopen. Bij een zeer hoogwater en veel meer sluitingen is het van belang dat de personele bezetting op orde is om alle sluitingen uit te kunnen voeren.

Activiteit	Calamiteitenzorg			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Periodiek wordt de aanwezigheid en de staat van onderhoud van de noodvoorzieningen gecontroleerd.		<p>Overzicht Middelen wordt jaarlijks bijgehouden door de afdeling BO conform afspraak Handboek bijstand/ WHT Unie van Waterschappen 2023.</p> <p>Functionele tests en proceduretests van beweegbare waterkeringen en afsluiters in waterkeringen worden jaarlijks gepland, uitgevoerd en geëvalueerd.</p>		<p>Overzicht middelen wordt jaarlijks door de afdeling BO gecontroleerd voorafgaande aan het stormseizoen.</p> <p>Functionele tests en proceduretests van beweegbare waterkeringen en afsluiters in waterkeringen worden jaarlijks uitgevoerd en geëvalueerd.</p>
2. Er wordt opgeleid, getraind en geoefend volgens een OTO-plan (Opleiden, Trainen en Oefenen).		<p>Jaarlijks wordt een OTO-plan voor de calamiteitenorganisatie van WSHD opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.</p> <p>Jaarlijks worden een OTO-plan voor de dijkbewakingsorganisatie van WSHD opgesteld, uitgevoerd en geëvalueerd.</p> <p>Veldoefeningen of trainingen in het uitvoeren van noodmaatregelen op/aan waterkeringen worden niet of beperkt gepland.</p> <p>Door deelname van WSHD aan de landelijke beheergroep professionalisering dijkbewaking, de landelijke werkgroep WIKI-noodmaatregelen waterkeringen en CTW, wordt benodigde kennis en kunde over benodigde professionalisering van dijkbewaking en van calamiteitenbestrijding op/aan waterkeringen verkregen.</p>		<p>In 2024 is wel opgeleid en getraind, maar niet geoefend op basis van een OTO-plan voor de rollen in de calamiteitenorganisatie. In 2024 is de dijkbewakingsorganisatie wel geoefend.</p> <p>Veldoefeningen of trainingen in het uitvoeren van noodmaatregelen op/aan waterkeringen zijn in 2024 niet uitgevoerd. Voor 2025 staan deze wel in de planning.</p> <p>Medewerkers die zelf noodmaatregelen op/aan waterkeringen moeten uitvoeren of moeten laten uitvoeren door aannemers zijn onvoldoende opgeleid, getraind en geoefend in het veilig kunnen uitvoeren van deze noodmaatregelen onder extreme weers-, water- en terreinomstandigheden.</p> <p>In 2024 is door WSHD deelgenomen aan de landelijke werkgroep professionalisering dijkbewakingsorganisatie, de landelijke werkgroep WIKI noodmaatregelen waterkeringen en de CTW.</p>

Activiteit	Calamiteitszorg			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
3. Elke oefening en/of calamiteit wordt geëvalueerd en leidt waar nodig tot geactualiseerde plannen en/of werkinstructies.		<p>Elke oefening en/of calamiteit wordt geëvalueerd en leidt waar nodig tot geactualiseerde plannen.</p> <p>Evaluaties leiden tot geactualiseerde werkinstructies m.b.t. noodmaatregelen op/aan waterkeringen.</p>		<p>Alle OTO-activiteiten voor calamiteitenorganisatie en dijkbewakingsorganisatie van WSHD in 2024 zijn geëvalueerd.</p> <p>In 2024 is het CBP Waterveiligheid geactualiseerd.</p> <p>In 2024 is een Organisatieplan voor de dijkbewakingsorganisatie vastgesteld, en is de implementatie daarvan gestart. Een Inzetplan dijkbewakingsorganisatie behorende bij het CBP Waterveiligheid moet nog worden vastgesteld.</p>
Totaal oordeel		Calamiteitszorg, de voorbereiding op calamiteitenbestrijding en het veilig en effectief kunnen (laten) uitvoeren van noodmaatregelen op/aan waterkeringen is nog niet helemaal op orde maar er kan op worden gehandeld om dit te verbeteren.		Uitvoering van calamiteitenbestrijding – het veilig en effectief kunnen (laten) uitvoeren van noodmaatregelen op/aan waterkeringen – is niet op orde, maar er kan op gehandeld worden om dit te verbeteren.
Risico's				Als er bij extreme omstandigheden écht gehandeld moet worden, kan het mis gaan door gebrek aan kennis en oefening onder dat soort omstandigheden. Door samenwerking op landelijk niveau worden ervaringen uit de praktijk gedeeld om beter gereed te zijn als organisatie in geval van calamiteuze situaties.

Activiteit	Vergunningverlening			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Iedere activiteit van een derde of de eigen organisatie op, aan of nabij een primaire waterkering is gereguleerd via algemene Keurvoorschriften, het projectbesluit ofwel door middel van een vergunning.		In de Keur geldt een algeheel verbod voor alle activiteiten. Voor veelvoorkomende activiteiten is dit door vertaald naar algemene regels en beleidsregels.		Vanaf 1 januari 2024 wordt de keur vervangen door de Waterschapsverordening (Wsvo).
2. Alle toegestane activiteiten, die melding plichtig of vergunning plichtig zijn, zijn eenduidig gedocumenteerd.		Alle activiteiten die zijn vastgelegd in beleid zijn eenduidig gedocumenteerd. Echter zijn niet alle activiteiten vastgelegd in beleid. O.a. omdat er ook 'nieuwe' activiteiten bijkomen van buitenaf.		Alle activiteiten die zijn vastgelegd in beleid zijn eenduidig gedocumenteerd.
3. Bij vergunningen zijn voorschriften gesteld om de veiligheid van de primaire waterkeringen te borgen.		Voorschriften volgen uit beleid. Deze zijn geïmplementeerd in Power Browser en zijn opgenomen in de sjablonen.		Voorschriften volgen uit beleid. Deze zijn geïmplementeerd in Power Browser en zijn opgenomen in de sjablonen.
4. Voorschriften voor werken op, aan of nabij de primaire waterkering worden op handhaafbaarheid getoetst.		In het verleden zijn de 'standaard voorschriften' getoetst op handhaafbaarheid. Indien nodig worden overige voorschriften getoetst. Complexe aanvragen worden aan de handhaver voor advies op handhaafbaarheid voorgelegd.		Indien nodig worden overige voorschriften getoetst. Complexe aanvragen worden aan de handhaver voor advies op handhaafbaarheid voorgelegd.
5. Het proces van het toestaan via de Keur of via een vergunning wordt periodiek geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.		Wordt wel regelmatig geëvalueerd, echter niet volgens een vastgestelde cyclus.		Wordt wel regelmatig geëvalueerd.
Totaal oordeel		Proces loopt goed. Evaluatie moet op vaste tijdstippen periodiek plaats vinden.		Er wordt gewerkt conform de inrichting van de processen.
Risico's		Omdat de legger niet actueel is, bestaat er een risico dat ten onrechte een vergunning gegeven of geweigerd wordt.		

Activiteit	Toezicht en handhaving			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Toezicht wordt uitgevoerd op basis van het toezichtplan gericht op: a. gemelde en vergunde activiteiten (zowel 'tijdens de bouw' als daarna) b. 'illegale' activiteiten		Conform de instructie die daarvoor is opgesteld. En er zijn werkafspraken tussen de afdeling B en O en de afdeling VTH, onder meer over overdracht van dossiers aan Handhaving.		Eerstelijns toezicht vindt plaats door de afdeling Beheer en Onderhoud. Daar wordt beoordeeld of er handhavend opgetreden moet worden c.q. daar advies over gevraagd van de afdeling VTH.
2. De toezichthouder beschikt in de taakuitvoering over de volledige vergunning of melding		Digitale ontsluiting vergunningen en meldingen via Power Browser. Beleid etc. ontsloten via website.		Via tablet. Digitale ontsluiting vergunningen en meldingen via Power Browser. Beleid etc. ontsloten via website.
3. Bij geconstateerde overtreding van voorschriften en ingeval van illegale activiteiten wordt opgetreden conform de eigen handhavingsstrategie.		Als binnen het toezicht overtredingen niet ongedaan gemaakt kunnen worden, wordt een zaak overgedragen van de afdeling Beheer en Operatie aan de afdeling Handhaving. Voor bestuursrechtelijke en/of strafrechtelijk optreden. Handhaving handelt conform de Landelijke Handhavingstrategie.		De overdracht van een zeer beperkt aantal zaken aan de afdeling Handhaving duidt op een zeer goed naleefgedrag. Ervan uitgaande dat toezicht conform instructies wordt uitgevoerd en gerapporteerd. Het proces verloopt binnen B en O nog divers.
4. Alle resultaten van toezicht en handhaving worden eenduidig gedocumenteerd.		Vindt plaats in Power Browser		Overtredingen van ondergeschikte aard worden (mits tijdig ongedaan gemaakt) voor een belangrijk deel niet gerapporteerd
5. Het proces van toezicht en handhaving wordt geëvalueerd en, waar nodig, bijgesteld.		Jaarlijks wordt het toezicht door VTH en B en O gezamenlijk geëvalueerd.		Jaarlijkse evaluaties worden vanaf 2021 daadwerkelijk uitgevoerd.
Totaal oordeel		Proces loopt goed. Het werken volgens kaders (o.a. toezicht- en handhavingsstrategie) wordt nog aangescherpt.		Proces loopt goed. Het werken volgens kaders (o.a. toezicht- en handhavingsstrategie) wordt nog aangescherpt.
Risico's		Door onvoldoende of late afstemming dreigt willekeur in aanpak. Nadelige gevolgen van activiteiten worden mogelijk nietesignaleerd en/of onvoldoende voorkomen of ongedaan gemaakt.		

Activiteit	Beheren dagelijkse gegevens kering			
	Stand van zaken inrichting		Stand van zaken uitvoering	
Basiseis uitvoering zorgplicht	Score	Toelichting	Score	Toelichting
1. Het beheerregister bevat de kenmerkende gegevens van de feitelijke toestand van de primaire keringen (dijken, kunstwerken, constructies).		Er wordt met DAMO gewerkt. De (kern) gegevens zijn in beeld en vindbaar. Gegevensbehoefte is in kaart gebracht in het 'Informatieplan Waterveiligheid'.		Behoeftebepaling komt terug in Informatieplan Waterveiligheid. Beheer verloopt volledig via DAMO. Door het SAI project zijn de kenmerkende gegevens van de keringen verbeterd. Hierdoor zijn ook de dagelijkse processen op basis van deze inzichten verder verbeterd.
2. De gegevens worden gevalideerd voordat ze in het beheerregister worden ingevoerd.		Betreft de vergunningen. Daarbij vindt inhoudelijke controle plaats.		Op vergunningen in/nabij waterkeringen vindt in het reguliere werkproces in principe altijd toezicht plaats.
3. De organisatie heeft, conform de door haar gestelde eisen voor actualiteit en volledigheid, haar gegevens bijgewerkt over de kering.		Leggers zijn niet meer actueel. Nieuwe zoneringen van versterkte waterkeringen ontbreken. Wijzigingen in de waterkeringen zijn middels het beheerregister wel zichtbaar. Echter is het hebben van een actuele legger nodig. Daarom is de herziening van de legger opgestart.		Herziening van de legger is gestart. In combinatie met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (en het daaraan gekoppelde DSO) kan uitzonderlijke gevallen de juridische basis (vanuit de omgevingswet en daaraan gekoppeld het DSO) voor het tegenhouden van ongewenste activiteiten in/nabij de waterkering ontbreken.
4. Het proces beheren dagelijkse gegevens van de primaire waterkering wordt periodiek geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.		'Evaluatie' van het proces, het blijven nadenken bij wat we doen, is een continuproces met desgewenst directe bijstelling. Het betreft geen cyclische meting/audit op vaste momenten.		'Evaluatie' van het proces, het blijven nadenken bij wat we doen, is een continuproces met desgewenst directe bijstelling.
Totaal oordeel		Actualiteit leggers en het evalueren zijn aandachtspunten.		
Risico's		Als nieuwe zoneringen niet worden vastgesteld en het beleid voor de dimensionering van de zoneringen niet actueel is, ontbreekt de juridische basis (vanuit		

		de omgevingswet en daaraan gekoppeld het DSO) voor het tegenhouden van ongewenste activiteiten in/nabij de waterkering.		
--	--	---	--	--

Generieke activiteiten

Activiteit	8. Lange termijn en over de grenzen	
'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score	Toelichting
<p>Visie en ambities ten aanzien van de invulling van de zorgplicht zijn vastgelegd en vastgesteld</p>		<p>In het Waterbeheerprogramma (2022-2027) is het voldoen aan de (basiseisen voor de) Zorgplicht als één van de speerpunten opgenomen.</p> <p>Een middel om stappen te zetten in de ontwikkeling van de zorgplicht, is het uitvoeren van peer-reviews tussen de waterschappen. Deze zijn de laatste twee jaar echter op een laag pitje komen te staan. Oorzaak hierin ligt niet bij WSHD, maar bij RWS die aanzet is om de volgende peer-review te organiseren.</p>
<p>Activiteiten uit de zorgplicht leiden in samenhang tot een adequate invulling van de zorgplicht</p>		<p>Stapsgewijs worden de aandachtspunten uit de verbeteragenda opgepakt. Onder de titel 'zorgplicht centraal' en vanuit LBO2 zal er de komende jaren gewerkt worden aan de verbetering in de lijn beoordelen-versterken-zorgplicht. In de overlegstructuur van de Unie van waterschappen is onder de WWV een themagroep zorgplicht ingericht, waarin we als waterschappen samenwerken om overkoepelend na te denken over welke stappen we kunnen zetten in de verbetering van de zorgplicht</p>
<p>De risico's vanuit aangrenzend areaal voor de eigen waterkeringen zijn onderkend</p>		<p>Het gaat hierbij om het risico op zettingsvloeiing als gevolg van erosie van de rivierbodem. Er zijn hierover met RWS afspraken over monitoring en analyses. Uitwisseling van gegevens en afstemming van de resultaten maakt hiervan onderdeel uit. Ondertussen is door WSHD een tool ontwikkeld om de trends in de veranderingen van de rivierbodem continu in beeld te brengen. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren o.a. met RWS samengewerkt in de 'proeftuin duurzaam sedimentbeheer Rijn-Maasmonding'. De intentie is om deze samenwerking in een 2.0-versie voort te zetten</p>
<p>Er zijn regelingen getroffen met beheerders van aangrenzend areaal om risico's te voorkomen dan wel te beheersen</p>		<p>Formele vastlegging van de afspraken in een samenwerkingsovereenkomst (zie hierboven) is gerealiseerd.</p> <p>Evaluatie van deze afspraken vindt niet structureel plaats.</p>
<p>Totaal oordeel</p>		<p>Het thema 'zorgplicht' leeft op alle niveaus in de organisatie. Desondanks is het wel nodig om hier steeds aandacht aan te blijven geven, temeer vanwege de noodzaak om 'continu inzicht' te hebben in de staat van de waterkeringen tussen 2 beoordelingen in (12-jaars periode).</p>

		Het feit dat de afgelopen twee jaar geen peer-reviews hebben plaats gevonden is een teken dat de prioriteit voor zorgplicht-activiteiten lager lijkt te worden
Risico's		Doordat de waterkeringen (vrijwel) nooit getest worden in extreme omstandigheden, kan de aandacht verslappen. We moeten ervoor zorgen dat de waterveiligheid, en de noodzaak om continu in control te zijn, altijd topprioriteit blijven

Activiteit	9. Kennismanagement	
'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score	Toelichting
Opleidingsbehoefte (plan) is vastgelegd		Voor enkele activiteiten (calamiteitenzorg, handhaving) is dit duidelijk vastgelegd, bijvoorbeeld in het OTO-programma bij calamiteitenzorg. Er wordt niet structureel voor alle activiteiten in de zorgplicht een opleidingsplan gemaakt. In het kader van de Strategische Personeels Plannen (SPP's) dient dit opgepakt te worden.
Opleidingsbehoefte wordt geëvalueerd en bijgesteld (Check en Act)		Bovenstaande betekent dus ook dat de evaluatie en bijstelling niet goed op orde zijn.
Totaal oordeel		Kennis en opleiding dient beter georganiseerd, uitgevoerd en geborgd te worden.
Risico's		Gebrek aan kennis en opleiding kan ertoe leiden dat het areaal achteruitgaat, en niet meer aan de (instandhoudings)norm voldoet. Kijkend naar de zorgplichtactiviteiten vindt er op allerlei niveaus samenwerking plaats tussen waterschappen ook andere waterschappen om zoveel als mogelijk kennis te delen om te voorkomen dat kennis ontbreekt.

Ondersteunende activiteiten

Activiteit	10. Informatiemanagementsysteem	
'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score	Toelichting
Informatiebehoefte voor de zorgplicht is vastgelegd		In het Informatieplan Waterveiligheid is de gegevensbehoefte opgenomen die nodig is om invulling te geven aan de zorgplicht vastgelegd.
Er is een informatiebeheer- of -beleidsplan voor de zorgplicht		In het Informatieplan Waterveiligheid is de gegevensbehoefte opgenomen die nodig is om invulling te geven aan de zorgplicht vastgelegd.
Informatie wordt eenduidig en eenmalig vastgelegd conform afspraken /standaarden, en zijn afgestemd voor de verschillende onderdelen van de zorgplicht		Gedeeltelijk worden gegevens centraal vastgelegd en beheerd. Proces specifieke gegevens echter nog niet. Deze zijn veelal niet voor andere processen te gebruiken. Met de implementatie van het Informatieplan Waterveiligheid zal hier verandering in komen.
Totaal oordeel		Het Informatieplan Waterveiligheid, waarin de gegevensbehoefte om invulling te geven aan de zorgplicht, moet verder geïmplementeerd worden.
Risico's		Er wordt onvoldoende gefocust op de implementatie van het Informatieplan Waterveiligheid.

Activiteit	11. Verantwoording over de resultaten	
'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score	Toelichting
De zorgplicht wordt op het niveau van de directie en dagelijks bestuur periodiek geëvalueerd		Met de Verbeteragenda zorgplicht in het verleden en het rapporteren over de voortgang zijn stappen gezet. Voorliggende rapportage is hierbij een belangrijk hulpmiddel. De uitdaging is om de informatie op de verschillende niveaus (bestuurlijk en operationeel) toe te spitsen en op elkaar aan te laten sluiten. Een belangrijk hulpmiddel om een en ander te borgen is het informatieplan Waterveiligheid. De implementatie hiervan is opgepakt, maar zal enkele jaren vergen voordat dit volledig is geïmplementeerd.
De evaluatieresultaten zijn verbonden met de P&C-cyclus (kadernota, begroting e.d.). De Plan-Do-Check-Act cirkel is ingericht		De eerste stappen zijn gezet, met het vaststellen van de Verbeteragenda zorgplicht en het rapporteren over de voortgang. De 'Act' dient nog beter ingeregeld te worden.
Er wordt integraal gerapporteerd over de veiligheidstoestand van de primaire waterkeringen		Er wordt vanaf 2019 jaarlijks gerapporteerd worden over de veiligheidstoestand de primaire waterkeringen, via voorliggende rapportage.
Totaal oordeel		De afgelopen tijd is er veel aandacht geweest voor zorgplicht. Het sluiten van de PDCA-cyclus is een belangrijk item, op meerdere niveaus. De goede weg is ingezet, maar heeft nog verbetering.
Risico's		Onvoldoende aandacht voor evalueren (en het vastlegging hiervan) van de diverse activiteiten kan de verdere ontwikkeling en professionalisering in de zorgplicht in de weg staan.

Activiteit	12. Juridisch register waterstaatswerken	
'Eis' uit 'Kader Zorgplicht'	Score	Toelichting
Er is een vastgestelde Keur en legger		Keur en legger zijn vastgesteld en digitaal via internet ontsloten. De informatie in de legger is, vanwege dijkversterkingen e.d., niet actueel
Het proces met betrekking tot het actueel houden van legger en Keur is ingericht		Het proces is beschreven en vastgesteld. Deze is echter verouderd en dient geactualiseerd te worden.
Totaal oordeel		De legger is niet actueel
Risico's		Omdat de legger niet actueel is, bestaat er een risico dat ten onrechte een vergunning gegeven of geweigerd wordt.

Bijlage 2: Verbeteragenda Zorgplicht (Stand van Zaken per 31 december 2024)

In onderstaande tabel staan de nog niet opgeloste aandachtspunten uit de Verbeteragenda, die naar aanleiding de eerste officiële (bestuurlijke) meting van de ILT in 2018 over de inrichting en uitvoering van de zorgplicht is opgesteld.

Activiteit en toelichting	Proces	Voortgang Q4 - 2024
De ILT begrijpt dat de actualisatie van de Keur procesmatig plaatsvindt. Geen continu beheerproces. De trigger voor de actualisatie van de legger is volgens WSHD dat dit jaarlijks gebeurt. De ILT is van mening dat deze trigger klaarblijkelijk niet werkt.	Tactisch algemeen	In 2024 is een tweede pilot met nieuwe uitgangspunten voor de Leggerherziening uitgevoerd. Op basis van de resultaten uit deze pilot wordt in 2025 een PVA Leggerherziening afgerond.
Risicoanalyse met betrekking tot het beheersen van de activiteit vergunningverlening ontbreekt.	Vergunningverlening	In 2023 is gestart met aanpassing van de beleidsregels voor vergunningverlening. Voor 2025 is nog niet bekend welke beleidsregels worden geactualiseerd c.q. geprioriteerd.
Periodieke evaluatie op procesniveau van de werkwijze rondom de vergunningverlening (b.v. op tijdigheid, kwaliteit en efficiency).	Vergunningverlening	Er is met BO een evaluatie gemaakt over de uitvoering van VTH-taken in 2024. Deze moet nog wel door de beide afdelingshoofden worden vastgesteld. Onder meer is geconstateerd dat de (interpretatie van) regels m.b.t. het onderhoud van dijkgraslanden op de primaire waterkeringen binnen WSHD niet eenduidig is. Inmiddels is een brede werkgroep aan de slag om de gewenste duidelijkheid te verschaffen.
Frequentie van evaluatie van het vergunningverleningsproces ontbreekt.	Vergunningverlening	Er is met BO een evaluatie gemaakt over de uitvoering van VTH-taken in 2024. Deze moet nog wel door de beide afdelingshoofden worden vastgesteld.
Actief bijsturen op de activiteit vergunningverlening voortvloeiend uit een evaluatie ontbreekt.	Vergunningverlening	Er is met BO een evaluatie gemaakt over de uitvoering van VTH-taken in 2024. Deze moet nog wel door de beide afdelingshoofden worden vastgesteld.
Er wordt niet periodiek op procesniveau binnen AADT geëvalueerd.	Beheren dagelijkse gegevens kering	Er is een flinke slag geslagen met het beheer van dagelijkse gegevens door uitvoering van het project Statische AssetInformatie. Evaluaties staan niet periodiek op de planning. Bij tekortkomingen/mogelijke verbeteringen wordt er direct actie ondernomen.
Toezicht wordt uitgevoerd op basis van een gedateerd (concept) Plan voor Toezicht en Handhaving	Toezicht en handhaving	Vanuit VTH is met BO een Nota prioritering uitvoering VTH-taken 2025-2027 voorbereid. Deze wordt door D&H vastgesteld. Aan de betrokken afdelingshoofden is al een concept daarvan overlegd. Met de inhoud daarvan is in het jaarlijkse, operationele Uitvoeringsprogramma VTH 2025 al rekening gehouden. Dit programma betreft ook toezicht op naleving regels door VTH. Binnenkort stelt de betrokken directeur het programma formeel vast. De onderhoudsinspecties van BO zijn qua inhoud ingebed in de systematiek DigiDijk (Maximo). Daarbij kunnen tekortkomingen worden geconstateerd die te maken hebben met niet-naleving van regels door derden. In de praktijk wordt VTH (Handhaving) niet of zelden gevraagd om handhavend op te treden.

Actualisatie inventaris. Deze is nog gebaseerd op de bestrijdingsplannen 2016.	Calamiteitenzorg	In oktober 2024 is het Calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid 3.0 door de directie vastgesteld. Deze blijft jaarlijks geactualiseerd worden. Memo Noodmaterialen wordt verder opgepakt na de inventarisatie die is uitgevoerd in 2023. Nu moet bepaald worden wat we willen en moeten behouden en wat we afstoten en ook hoe we het verdelen over het beheergebied.
--	------------------	---

**Bijlage 3: Lijst te treffen voorzieningen en maatregelen LBO1
(Stand van Zaken per 31 december 2024)**

TRAJECT	GEBIED	TOETSSPOOR / FAALMECHANISME	HM (van-tot)	TE TREFFEN VOORZIENING (must have)	AANBEVELING (nice to have)	ACTIE WATERVEILIGHEID	PLANNING ACTIE GEREED	ACTIE GEREED	STAND VAN ZAKEN Eind 2024
17-1	IJsselmonde (Oostendam - Poortugaal)	STMI - Microstabiliteit	5,50 - 5,90	Dit vak voldoet niet aan de norm vanwege de aanwezige scheuren in het dijkvak. Wanneer de scheuren hersteld zijn zal het dijkvak als voldoende beoordeeld worden. Deze maatregelen worden voor 2023 uitgevoerd. Daarmee voldoet dit dijkvak op de peildatum van de beoordeling aan de norm.		Scheuren in de bekleding laten herstellen.	2022 (LBO1)	Ja	Actie gereed
		GEBU - Graserosie Buitentalud	2,30 - 2,63	Bij dit vak is de grasmatt onvoldoende erosiebestendig. Dit wordt veroorzaakt door de matige graskwaliteit. Bij een goede grasmatt zal dit vak voldoen aan de norm. Het is daarom belangrijk om een goede grasmatt te ontwikkelen om de kans op erosie te minimaliseren. Het beheer en onderhoudsregime zal hierop worden aangepast. De ervaring leert dat er enkele jaren overheen gaan voordat een betere graskwaliteit is ontwikkeld. Dit zal daarom voor de peildatum van de beoordeling niet het geval zijn.		Beheer en onderhoud aanpassen om graskwaliteit te bevorderen.	2022 (LBO1)	Ja	Actie gereed
		GEBU - Graserosie Buitentalud	2,30 - 2,63		Voor het faalmechanisme GEBU voldoet één vak niet aan de signaleringswaarde op vakniveau. Deze bepaald daarmee ook het oordeel op trajectniveau voor dit faalmechanisme. Op dit moment is Riskeer niet geschikt om voor dit mechanisme de gedetailleerde toets op trajectniveau (probabilistische analyse op trajectniveau) uit te voeren. Mogelijk voldoet het mechanisme op vakniveau daarmee wel aan de signaleringswaarde. Aanbevolen wordt een volgende beoordelingsronde de gedetailleerde toets op trajectniveau voor dit mechanisme alsnog uit te voeren.	Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2031
		STPH - Piping	61,70-2,00-9,20-10,90	Voor deze vakken is aangenomen dat in het voorland geen kleilaag aanwezig is. Dit dient nog geverifieerd te worden met aanvullend grondonderzoek.		Aanvullend grondonderzoek laten uitvoeren in LBO2.	2034 (LBO2)	Ja	Grondonderzoek uitgevoerd in 2024

17-2	IJsselmonde (Poortugaal - Oud-IJsselmonde)	VLZV - Zettingsvloeiing	15,60-16,70	Op één locatie (hm 15.6 – hm 16.7) is op basis van de lodingen geconstateerd dat het talud onder water is afgeschoven. Vanwege de kleine omvang van de afschuiving en de afstand tot de waterkering, vormt dit geen direct gevaar voor de waterveiligheid. Mogelijk wordt dit in de toekomst wel een gevaar. Dit gebied dient daarom intensievere te worden gemonitord om het fenomeen beter in kaart te brengen en het risico op grotere afschuivingen of zettingsvloeiing in te kunnen schatten. Hiervoor dienen 2x per jaar lodingen te worden uitgevoerd. Ook is interessant of de grondopbouw zettingsvloeiingsgevoelige lagen bevat. Dit dient te worden geanalyseerd en mogelijk dient ook nader onderzoek te worden uitgevoerd (bijvoorbeeld onderwater sonderingen).		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Project ZV3T is in uitvoering
17-3	IJsselmonde (Oud-IJsselmonde - Oostendam)	GEBU - Graserosie Buitentalud	50,15-50,25	Het dijkvak hm 50.15 – hm 50.25 is afgekeurd op het faalmechanisme Graserosie buitentalud (GEBU) omdat de grasmat hier slecht is. Het beheer en onderhoud dient hier daarom aangepast te worden op een dusdanige manier dat er een gesloten grasmat ontwikkelt. Bij een goed ontwikkelde grasmat voldoet dit vak aan de norm voor dit mechanisme.		Beheer en onderhoud aanpassen om graskwaliteit te bevorderen.	2022 (LBO1)	Ja	Actie gereed
		STBI en GEBU en STPH en GEKB	Diverse	Het dijktraject voldoet niet aan de norm. Het dijktraject wordt daarom aangemeld bij het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
18-1	Pernis	VLZV - Zettingsvloeiing	1,00-1,50		Uit de monitoringsgegevens van de rivierbodem blijkt dat in de monding van de Eemhaven regelmatig gebaggerd wordt. Alleen de rivier is opgenomen in het monitoringprogramma. Aangezien de geul hier door het baggeren hier een diepe kuil kan ontstaan, wordt geadviseerd dit deel op te nemen in het monitoringprogramma.	Monitoring rivierbodem op laten nemen in monitoringsprogramma.	2022 (LBO1)	Nee	Contact opnemen met monitoring
19-1	Rozenburg	GEKB - Hoogte Waterkering	3,95-8,12	Uit de beoordeling blijkt dat de hoogte van de Calanddijk en de Europadijk niet voldoet aan de norm. Om deze keringen weer te laten voldoen aan de norm dienen deze te worden verhoogd. Op basis hiervan wordt het dijktraject weliswaar aangemeld bij het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP), maar de urgentie voor een uit te voeren versterking zal naar		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP

				verwachting lager zijn dan de versterkingsopgave van andere trajecten. Verwacht wordt dat een noodzakelijke versterking pas ná een volgende beoordelingsronde aan de orde zal zijn.					
		VLZV - Zettingsvloeiing / Afschuiven Voorland	3,00-6,20	Voor een optimale bereikbaarheid van de haven worden de Nieuwe Waterweg en de Botlek verdiept over een lengte van vijftientig kilometer. De baggerwerkzaamheden voor de verdieping worden uitgevoerd in de periode 2018-2025. Ondanks dat de te verwachten effecten klein zijn kan niet worden uitgesloten dat naar aanleiding van de verdieping acuut een urgente situatie ontstaat, die om noodmaatregelen vraagt. Hiervoor is als beheersmaatregel een depot met stortsteen aangelegd door de uitvoerder in opdracht van de initiatiefnemer. De beschikbaarheid van een depot met stortsteen maakt snel ingrijpen mogelijk.		Geen. Reeds uitgevoerd.	2022 (LBO1)	Ja	Actie gereed
					Aanbevolen wordt om in een volgende beoordelingsronde te onderzoeken of de lengte-effectfactor onderbouwd teruggebracht kan worden naar 1.	Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2030
					De Europoortkering zal onder maatgevende omstandigheden overstromen. Aanbevolen wordt om in de volgende beoordelingsronde het waterstand verlagende effect dat hierdoor wordt veroorzaakt te kwantificeren.	Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2030
					Aanbevolen wordt om een eventuele versterking van normtraject 19-1 in samenhang uit te voeren met een eventuele verbetering van verbindende dijken van de Europoortkering (normtrajecten 20-8 en 20-9), die beheerd worden door Rijkswaterstaat en vice versa.	Afstemming met Rijkswaterstaat zoeken.	2050 (HWBP)	Nee	Contact RWS moet nog volgen.
20-1	Voorne-Putten (Brielse Maasdam - Haringvlietdam)	DA - Duinafslag	400,00-1.700,00	De beoordeling is uitgevoerd op basis van de jaarlijkse kustraaimetingen (JARKUS). Deze geven voldoende inzicht om tot een veiligheidsoordeel te komen. Echter beter inzicht is gewenst omdat bij de beoordeling niet inzichtlijks was hoe de kust zich gedraagt bij omstandigheden waarin afslag optreedt. Hiervoor dienen periodieke inspecties en metingen van		Periodieke metingen van duinafslag uitvoeren, voor en na storm(seizoen).	2034 (LBO2)	Nee	Werkorders aanmaken

				de duinenkust te worden uitgevoerd. Dit betreffen metingen na storm en duinvoetmetingen.					
20-2	Voorne-Putten (Geervliet - Brielse Maasdam)	GEKB - Hoogte Waterkering	39,46-51,13	Uit de beoordeling blijkt dat de hoogte van de Brielse Maasdijk (faalmechanisme (GEKB) niet voldoet aan de norm. Om deze keringen weer te laten voldoen aan de norm dient deze te worden verhoogd.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
		GEBU - Graserosie Buitentalud	39,46-51,13		Vrijwel het hele traject voldoet voor dit faalmechanisme niet aan de norm. De rekenregels binnen het WBI zijn zodanig dat bij situaties waarbij golven kunnen voorkomen die hoger zijn dan circa 80 cm voor dit faalmechanisme niet voldaan wordt aan de norm. In deze rekenregels wordt de kleilaagdikte maar beperkt meegenomen (maximaal 50 cm). De vraag is hoe realistisch de uitkomsten zijn. Dit is een kennisleemte in het WBI waardoor mogelijk een onterecht veiligheidsoordeel wordt gegeven.	Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2029
		GABU - Afschuiven Buitentalud	46,88-47,30	Vanwege de lokaal dunne kleibekleding, voldoet dit mechanisme ter plaatse van de golfbaan niet aan de norm. De kleidikte op het overige deel van het traject is wel dik genoeg.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
		STBI en STBU	Diverse	De Brielse Maasdijk heeft over vrijwel de hele lengte zeer flauwe binnentaluds waardoor deze dijken heel stabiel zijn. Aan de uiterste westzijde echter ligt het instroomkanaal van Spuisluis Rozenburg vlak bij de dijk, waardoor het binnentalud over een lengte van circa 100 m niet voldoet aan de ondergrens. De buitenwaartse stabiliteit voldoet op twee delen niet aan de norm.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
		ZST - Steenbekleding	51,00-51,30	Nabij de Spuisluis is steenbekleding aanwezig. Het buitentalud waarop de steenbekleding is aangebracht is dermate steil dat de waterkering hier voor dit faalmechanisme niet aan de ondergrens voldoet.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP

		VLZV - Zettingsvloeiing	45,60-49,00	Uit de monitoringsgegevens van de rivierbodem blijkt dat op een klein deel van het traject in de loop der jaren de onderwatertaluds steiler worden. De verwachting is dat deze trend zich voort zal zetten. Op deze locaties is op termijn gevaar voor zettingsvloeiing. Ook kan op deze locaties op termijn de stabiliteit van de waterkering in gevaar komen. Of dit daadwerkelijk het geval is zal moeten blijken uit verdere monitoring en een grondonderzoek van de grondopbouw onder water. Dit zal worden uitgevoerd in het kader van de zorgplicht. Een klein deel van het traject wordt niet gemonitord (hm45.6 - hm48.6). Aangezien de geul hier naar verwachting dieper is dan 9 m, wordt geadviseerd dit deel op te nemen in het lodingprogramma.		Monitoring rivierbodem op laten nemen in monitoringsprogramma.	2022 (LBO1)	Nee	Contact opnemen met monitoring
20-3	Voorne-Putten (Geervliet - Hekelingen)	STBI en STPH	Diverse	Traject 20-3 staat op het hoogwaterbeschermingsprogramma geprogrammeerd voor de periode 2017-2023. De start van de voorverkenning staat gepland voor 2017. Onderdeel van de voorverkenning is een nadere veiligheidsanalyse van het traject. Hierin wordt de scope voor de verbetering bepaald.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
		VLZV - Zettingsvloeiing	Diverse	Het is bekend dat het traject 20-3 gevoelig is voor het faalmechanisme zettingsvloeiing voorland (VLZV). In VNK2 is dit faalmechanisme niet meegenomen. Verwacht kan worden dat dit mechanisme significant bijdraagt aan de overstromingskans. De berekende overstromingskans zal daardoor nog verder van de norm af komen te liggen.		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP
20-4	Voorne-Putten (Hellevoetsluis - Bernisse)	STBI en GEBU en STPH en ZST	Diverse	Het dijktraject voldoet niet aan de norm. Het dijktraject wordt daarom aangemeld bij het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP

21-1	Hoeksche Waard - Noord	STBI - Stabiliteit Binnentalud	63,00-63,20 66,13-67,23 0,50-0,80 18,30-18,40 19,70-22,68	Vijf van de zes vakken die niet voldoen aan de norm bevinden zich langs de Dordtse Kil. Deze vakken kenmerken zich door de combinatie van een korte kwelweg (schaardijken), een dik watervoerend pakket, en een dunne en slappe deklaag. Bij het andere vak (0,50-0,80) wordt de hoge faalkans veroorzaakt door een combinatie van een korte kwelweg en een dunne deklaag. Naar het faalmechanisme piping wordt momenteel veel onderzoek gedaan (bijvoorbeeld de praktijkproef in de Hedwigepolder). De verwachting is dat in getijdegebieden (zoals de Hoekse Waard) de faalkans voor dit faalmechanisme wordt onderschat. Dat betekent dat de waarschijnlijk sterker zijn dan nu blijkt uit modelberekeningen. De uitkomsten van dit onderzoek zullen in een volgende beoordelingsronde worden verwerkt.		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2032
21-2	Hoeksche Waard - Zuid	STPH - Piping	22,70-24,50 26,20-28,40 29,10-30,40 33,10-37,20 41,30-41,70 46,90-48,40 58,80-60,30 61,00-63,00	De verwachting is dat in getijdegebieden (zoals de Hoekse Waard) de faalkans voor dit faalmechanisme kleiner is dan is berekend. Dat betekent dat de dijken op deze locaties waarschijnlijk sterker zijn dan nu blijkt uit modelberekeningen. De uitkomsten van deze onderzoeken zullen in een volgende beoordelingsronde worden verwerkt. Dit betreft onder andere de volgende optimalisaties. <ul style="list-style-type: none"> ▪ Faalpadanalyses (tot en met bezwijken) ▪ In rekening brengen van anisotropie en meerlaagsheid ▪ Invloed aanwezigheid van een fijne fractie (slibfractie) 		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2032
22-1	Eiland van Dordrecht - Zuid	STPH - Piping	8,60-26,10	In 2021 heeft grootschalig onderzoek plaatsgevonden naar het fenomeen piping (praktijkproef Hedwigepolder). Op het moment dat de resultaten hiervan beschikbaar zijn, dienen de resultaten van dit onderzoek op dit traject verwerkt te worden in het oordeel voor het mechanisme piping, eventueel inclusief benodigd aanvullend onderzoek zoals peilbuismetingen.		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2032
22-2	Eiland van Dordrecht - Noord	ZST - Steenbekleding	28,78-28,85	De zetsteen tussen hm 28.78 en 28.83 is beoordeeld als onvoldoende. De oorzaak hiervan is met name het steile buitentalud waarop de zetsteen is geplaatst. Deze zetsteen dient vervangen te worden of met een nader		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2032

				onderzoek naar de constructie alsnog te worden goedgekeurd.					
		STBI - Stabiliteit Binnentalud	27,65-28,90 30,80-31,30 1,10-3,20	De meeste vakken voldoen aan de ondergrens. Een klein aantal vakken voldoen mogelijk (categorie IVv). Door dit faalmechanisme voldoet het traject niet aan de signaleringswaarde, maar nog wel aan de ondergrens (categorie B).		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2032
25-1	Goeree-Overflakkee (Brouwersdam - Stellendam)	AGK en AWO - Asphaltbekleding	2,70-3,00 11,45-12,83	-	Voor de volgende beoordeling wordt aanbevolen de proevenverzameling van de asphaltbekleding op de Meester Snijderdijk opnieuw op te bouwen. De huidige proevenverzameling voldoet net (niet) aan toepassingsvoorwaarden voor de rekenregels voor de sterkte. Aangezien de proevenverzameling stamt uit 2009 zal deze in een volgende beoordelingsronde niet meer voldoen.	Aanvullend onderzoek naar levensduur asphaltbekleding.	2034 (LBO2)	Nee	Planvorming levensduur asphaltbekleding wordt in 2025 opgestart.
		DA - Duinafslag	3,00-11,45 12,83-55,05	De beoordeling is uitgevoerd op basis van de jaarlijkse kustraaimetingen (JARKUS). Deze geven voldoende inzicht om tot een veiligheidsoordeel te komen. Echter beter inzicht is gewenst omdat bij de beoordeling niet inzichtelijks was hoe de kust zich gedraagt bij omstandigheden waarin afslag optreedt. Hiervoor dienen periodieke inspecties en metingen van de duinenkust te worden uitgevoerd. Dit betreffen metingen na storm en duinvoetmetingen.		Periodieke metingen van duinafslag uitvoeren, voor en na storm(seizoen).	2034 (LBO2)	Nee	Werkorders aanmaken
25-2	Goeree-Overflakkee (Haringvliet)	AGK en AWO - Asphaltbekleding	4,30-7,26 13,43-15,90 15,90-17,44	Ter plaatse van de asphaltbekledingen dienen peilbuismetingen te worden uitgevoerd. Deze metingen dienen aan te tonen dat het zand onder de asphaltbekleding niet verzadigd is tijdens maatgevende omstandigheden.		Aanvullend onderzoek naar levensduur asphaltbekleding.	2034 (LBO2)	Nee	Planvorming levensduur asphaltbekleding wordt in 2025 opgestart.
		AGK en AWO - Asphaltbekleding	15,90-17,44	De asphaltbekleding van de Martina Corneliadijk voldoet niet aan de norm en moet daarom worden verbeterd of vervangen. Het dijktraject wordt daarom aangemeld bij het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).		Aanmelden bij HWBP en project opstarten.	2050 (HWBP)	Ja	Aangemeld bij HWBP

		AGK en AWO - Asfaltbekleding	4,30-7,26 13,43- 15,90	Van de asfaltbekleding van de van Pallandtdijk en (in mindere mate) van de Zuiderdiepdijk is onbekend wat de restlevensduur is. Op basis van literatuurgegevens zou het einde van de technische levensduur voor deze bekledingen al (bijna) moeten zijn bereikt. Geadviseerd wordt om voor deze bekledingen een onderzoek uit te laten voeren naar de restlevensduur van deze bekledingen en een plan op te stellen hoe en wanneer deze vervangen moeten worden.		Aanvullend onderzoek naar levensduur asfaltbekleding.	2034 (LBO2)	Nee	Planvorming levensduur asfaltbekleding wordt in 2025 opgestart.
		STPH - Piping	10,0-11,0	In 2021 heeft grootschalig onderzoek plaatsgevonden naar het fenomeen piping (praktijkproef Hedwigepolder). Op het moment dat de resultaten hiervan beschikbaar zijn, dienen de resultaten van dit onderzoek op dit traject verwerkt te worden in het oordeel voor het mechanisme piping, eventueel inclusief benodigd aanvullend onderzoek zoals peilbuismetingen.		Optimalisatie in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Planning is 2029
25-3	Goeree-Overflakkee (Volkerak-Zoommeer)	GEBU en GABU en AGK en AWO	26,40-46,10	Na een noordwester storm draait de wind vaak weer naar het zuidwesten. De waterstand op het meer is dan nog een tijd hoog omdat het een tijd duurt voordat het weer laag water is. Bij een aanhoudende harde zuidwestenwind kan er dus nog golfaanval op het buitentalud zijn waardoor er in die situatie erosie zou kunnen optreden. Het is daarom essentieel om het buitentalud inclusief asfaltbekleding in goede staat te houden.		Aanvullend onderzoek naar levensduur asfaltbekleding.	2034 (LBO2)	Nee	Planvorming levensduur asfaltbekleding wordt in 2025 opgestart.
25-4	Goeree-Overflakkee (Grevelingen)	n.v.t.	-	-		-	-		
-	Algemeen	Legger	Diverse	Aanpassen legger o.b.v. resultaten LBO1		Leggerherziening Primaire Waterkeringen	2030	Nee	Plan van Aanpak Leggerherziening 90% gereed.
		Calamiteitenbestrijdingsplan Waterveiligheid	Diverse	Actualiseren CPB o.b.v. resultaten LBO1		Actualiseren CPB	2022 (LBO1)	Ja	CPB Waterveiligheid 2024
		Leidingbeoordelingen	Diverse	Beoordeling leidingen door leidingbeheerders		Leidingen laten beoordelen door leidingbeheerders	2022 (LBO1)	Ja	Eindrapportage 2022
		STBI en STPH	Diverse	-	Aanbevolen wordt om voor de faalmechanismen STBI en STPH een volgende beoordelingsronde voor de vakken die niet voldoen aan de norm probabilistische berekeningen uit te voeren en eventuele nieuwe inzichten te verwerken. Hiermee kan naar verwachting een realistischere faalkans berekend worden.	Probabilistisch rekenen toepassen in LBO2.	2034 (LBO2)	Nee	Start is gemaakt

**Werkvoorraadlijst te treffen
voorzieningen kunstwerken**

TRAJECT	NAAM KUNSTWERK / OBJECT	TE TREFFEN VOORZIENING (Must Have)	AANBEVELING (Nice to Have)	ACTIE WATERVEILIGHEID	ACTIE WATERSYSTEMEN	SVZ ZAKEN
17-1	Gemaal De Hooge Nesse	1. De keermiddelen dienen vernieuwd te worden. Het hout in de keermiddelen is nu ruim twee keer zo oud als de verwachte levensduur. 2. Het calamiteitenplan en sluitingsprotocol dient zo aangepast te worden, dat het zeker is dat de noodschuiven gesloten zijn bij een buitenwaterstand van N.A.P. +2,35m. 3. Ook dient de mobilisatieregeling en sluitprocedure opgesteld te worden. Op basis van dat gegeven is het kunstwerk goedgekeurd bij het toetspoot betrouwbaarheid sluiten.	- Softwarematige aanpassing waarbij de noodschuiven op afstand te bedienen zijn. - Softwarematige aanpassing waarbij de noodschuiven automatisch dicht zijn bij een buitenwaterpeil van N.A.P. +2,35m.	Aanpassen protocol en calamiteitenbestrijdingsplan op sluitpeil van NAP + 2,35m. Draaiboek opstellen.	1. Instellingen in de automatisering: sluitpeil instellen (NAP + 2,35m.) en noodschuiven automatisch sluiten bij het sluitpeil. 2. Noodschuiven op afstand bedienbaar maken (software). 3. Inspecteren schuiven op staat van onderhoud (en houtsterkte) en vervolgens op sterkte om te kunnen bepalen of deze vervangen moeten worden of nog gehandhaafd kunnen blijven.	Gereed
17-2	Keermuur Brielselaan	Keerwand Maastunnel, Keerwand Brielselaan en Keerwand Hillelaan periodiek inmeten (1x per 5 jaar).		5-jaarlijkse inmeting keermuren opnemen in Maximo. (Staan keermuren in Maximo?) Inmeetinstructie op basis van voorwaarden vanuit WBI. Inmeting is gedaan vanuit WBI. Opbasis van die inmeting 5-jaarlijks vergelijkbare meting uitvoeren om ontwikkeling in zettingen te kunnen monitoren. René Snip heeft inmeting vanuit WBI.		Gereed
17-3	Effluentleiding RWZI Ridderkerk	Er dient een mobilisatieregeling en een sluitprocedure opgesteld te worden. Op basis van dat gegeven is het kunstwerk goedgekeurd bij het toetspoot betrouwbaarheid sluiten.	Aanpassing calamiteitenplan: sluitpeil NAP +2,8m, dat de leiding ontlucht eruithalen. Contactpersoon wijzigen naar KCC. Ook voor sluiting van andere effluent leidingen.	Draaiboek opstellen voor sluiting en calamiteitenbestrijdingsplan aanpassen.		Wordt cf planning opgepakt
20-4	Inlaat Oostbeer Vesting Hellevoetsluis		De staat van onderhoud van de schuifafsluiters (met name coating en wanddikte) is voor zover bekend tot op heden echter niet geïnspecteerd. De schuifafsluiters zijn van het jaar 1987 en dus ruim 30 jaar oud. Een inspectie van de coating en dikte van de schuifafsluiters is zeker aan te bevelen om de ontwerpsterkte te verifiëren en te behouden.		Inspecteren afsluiters op staat van onderhoud van de schuifafsluiters (met name coating en wanddikte) en eventueel noodzakelijk onderhoud uitvoeren.	Functionele test keermiddel heeft plaatsgevonden. Nagaan of inspectie ook heeft plaatsgevonden.
20-4	Oostbeer en Westbeer Vesting Hellevoetsluis	Voldoet niet op sterkte en piping, aanmelden bij HWBP, opnemen in calamiteitenbestrijdingsplan		1. Opnemen in calamiteitenbestrijdingsplan. 2. Aanmelden HWBP		Gereed
20-4	Persleiding Noodpomp Zuidland		Inspecteer de terugslagkleppen en achterhaal de ontwerp eigenschappen. Als de kleppen niet voldoen, verplaats de ontlufter naar de kruin.		Inspecteren terugslagkleppen op staat van onderhoud en ontwerp eigenschappen. Als de kleppen niet voldoen, verplaats de ontlufter naar de kruin of vervang terugslagkleppen	Inspectie is uitgevoerd, vervolgactie wordt opgepakt

20-4	Scheepvaartsluis Kanaal door Voorne	Voldoet niet op sterkte en piping, aanmelden bij HWBP, opnemen in calamiteitenbestrijdingsplan. Op betrouwbaarheid sluiting voldoet het kunstwerk wel mits een mobilisatieregeling en een sluitprocedure opgesteld worden.	Realiseer de mogelijkheid tot handbediening. Dit is eenvoudig te realiseren en geeft een aanzienlijke verhoging van de veiligheid ten aanzien van betrouwbaarheid sluiting.	1. Opnemen in calamiteitenbestrijdingsplan. 2. Draaiboek opstellen. 3. Handbediening installeren (nagaan of dit zinvol is aangezien deze sluis is afgekeurd en het strikt genomen niet noodzakelijk is voor de betrouwbaarheid van de sluiting)		Gereed
21-1	Coupures Nieuw-Beijerland	Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.		Draaiboek opstellen		Gereed
21-1	Duikersluis Lorregat	<u>De betonconstructie moet verstevigd worden vanwege de resultaten naar het onderzoek naar ASR. Zie ook: de Variantenstudie. Verder dient er een draaiboek opgesteld te worden omdat de puntdeuren niet geautomatiseerd zijn.</u>	<u>In het volgende issuerapport is de voorkeurs oplossing uitgewerkt</u>	1. Herstellen betonconstructie. 2. Draaiboek opstellen.		Afhankelijk van nieuwe landelijke rekenregels
21-1	Inlaat Brakelsveer	Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.		Draaiboek opstellen		Gereed
21-1	Inlaat Haven 's-Gravendeel	Middels inspectie aantonen dat de keermiddelen nog in goede staat zijn			Inspecteren keermiddelen inclusief sterkte bepalen van het hout a.d.h.v. meetresultaten resistograaf	Wordt cf planning opgepakt
21-1	Inlaat Trekdam	-Middels inspectie aantonen dat de keermiddelen nog in goede staat zijn. -Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.		Draaiboek opstellen	Middels inspectie aantonen dat de keermiddelen nog in goede staat zijn.	Wordt cf planning in 2027 opgepakt
21-1	Keersluis Oud-Beijerland	-Middels inspectie aantonen dat de keermiddelen nog in goede staat zijn. -Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.		Draaiboek opstellen	Inspecteren keermiddelen inclusief sterkte bepalen van het hout a.d.h.v. meet resultaten Resistograaf. Ook ophangpunten dienen geïnspecteerd te worden (taatsen, scharnieren, etc).	Gereed
21-2	Gemaal Cromstrijen	- Inspectieluiken versterken. Deze kunnen de maatgevende waterstand niet keren. - Houten noodsluif is ver voorbij de verwachte levensduur. Middels inspectie aantonen of deze voldoet of vervangen.	- Betonnen kokers inspecteren			Wordt cf planning in 2027 opgepakt
21-2	Gemaal De Eendragt	- Terugslagkleppen vervangen	- Stalen leiding en stalen onderdelen ontroesten en conserveren. Zie inspectierapport uitgevoerd door Nebest in 2021. - Betonschade herstellen. Zie inspectierapport.		1. Vervangen terugslagkleppen 2. Stalen leiding en stalen onderdelen ontroesten en conserveren. Zie inspectierapport uitgevoerd door Nebest in 2021. 3. Betonschade herstellen. Zie inspectierapport.	Klep is vervangen. Andere klep maakt onderdeel uit van project De Eendragt. Uitvoering 2026/2027

21-2	Gemaal Raepshille	<ul style="list-style-type: none"> - Vleugelmuren buitenzijde herstellen. - Keermiddelen opmeten, inspecteren en sterkte berekenen. - Maatregel tegen onderloopsheid toepassen. - Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage. 	- Gemetselde koker inspecteren	Draaiboek opstellen	Inspectie instroomleiding	Gereed
21-2	Gemaal Westersepolder		- Bepalen afmetingen en sterkte van schuifafsluiter en terugslagklep aan de buitenzijde.		Bepaal afmetingen en sterkte van schuifafsluiter en terugslagklep aan de buitenzijde.	Wordt cf planning in 2025 opgepakt
21-2	Inlaat Den Hitsert	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage. - Afsluiter in de buitenteen bedienbaar maken tijdens maatgevende condities. - Inmeten en inspecteren keermiddelen. 		Draaiboek opstellen	<ul style="list-style-type: none"> - Afsluiter in de buitenteen bedienbaar maken tijdens maatgevende condities. - Inmeten en inspecteren keermiddelen. 	Onderdeel Watergebiedsplan HW ZW
21-2	Inlaat Goudswaard		- Inspecteren keermiddelen en de sterkte ervan bepalen.		Inspecteer de keermiddelen en bepaal de sterkte ervan.	Inspectie is uitgevoerd, vervolgactie wordt opgepakt
21-2	Inlaat Piershilsche Haven	<ul style="list-style-type: none"> - Vervang damwand buitenzijde - Repareer watervoerende scheur in betonnen duiker 	- Toepassen ondersteunende voorziening bediening keermiddelen.	Vervanging/repatrie laten uitvoeren		Damwand en keermiddelen zijn vervangen of hersteld na inspectie. Inspectieluik moet nog wel versterkt worden.
21-2	Keersluis Numansdorp	- Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.	- Inspecteren houten deuren en de kwaliteit van het hout bepalen.	Draaiboek opstellen	Inspecteer de houten deuren en bepaal de kwaliteit van het hout.	Inspectie is geprogrammeerd
22-1	Gemaal Johannes Vis	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage. - Er dienen maatregelen te worden gerealiseerd om zowel onder- als achterloopsheid tegen te gaan. - Inspecteren van de keermiddelen, om aan te tonen dat deze nog sterk genoeg zijn. Als de sterkte niet is afgenomen voldoen de keermiddelen. 		1. Draaiboek opstellen. 2. Maatregelen tegen onder- en achterloopsheid is HWBP dus aanmelden HWBP	Inspecteren afsluiters op staat van onderhoud (met name wanddikte) en eventueel noodzakelijk onderhoud uitvoeren.	Wordt cf planning in 2026 opgepakt
22-2	Gemaal Noordersluisdam	Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage.	<ul style="list-style-type: none"> - Inspecteren van de keermiddelen, aangezien de staat van onderhoud en het ontwerp niet bekend zijn. Hiermee kan uiteindelijke een betere benadering van de sterkte van de keermiddelen worden gegeven. - Het sluitpeil wijzigen naar N.A.P. +2,20m. Indien de pompen stoppen terwijl het waterpeil hoger is dan N.A.P. +2,24m zal het water terug hevelen. Door aanpassing van het sluitpeil is dit te voorkomen. 	1. Draaiboek opstellen. 2. Sluitpeil aanpassen naar NAP +2,20m.	Bij een toekomstige droogzetting: Inspecteren van de keermiddelen, aangezien de staat van onderhoud en het ontwerp niet bekend zijn. Hiermee kan uiteindelijke een betere benadering van de sterkte van de	Wordt cf planning in 2029 opgepakt

					keermiddelen worden gegeven.	
22-2	Gemaal Weeskinderendijk		De afsluiter nabij de uitstroomconstructie functioneert niet. Deze herstellen zodat het kunstwerk kan worden gesloten tijdens hoogwatersituaties.		Herstellen afsluiter nabij de uitstroomconstructie	Gereed
25-2	Keersluis Stad aan 't Haringvliet	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage. - De sluisdeuren moeten worden geïnspecteerd en worden getoetst op sterkte. De sterkte van het hout is niet meer rekentechnisch te bepalen vanwege de levensduur. Een inspectie van de deuren kan er wellicht voor zorgen dat de deuren alsnog worden goedgekeurd op de sterkte ervan. 		Draaiboek opstellen (in overleg met de gemeente).	Inspecteren deuren op staat van onderhoud (en houtsterkte) en vervolgens op sterkte om te kunnen bepalen of deze vervangen moeten worden of nog gehandhaafd kunnen blijven	Ligt bij de gemeente. Planning is vervanging in 2025. Tot die tijd is de waterveiligheid beheerst.
25-2	Keersluis Haven van Middelharnis	<ul style="list-style-type: none"> - Er dient een draaiboek te worden opgesteld. De verschillende onderdelen die opgenomen moeten worden zijn beschreven in de beoordelingsrapportage. - De sluisdeuren moeten worden geïnspecteerd en worden getoetst op sterkte. De sterkte van het hout is niet meer rekentechnisch te bepalen vanwege de levensduur. Een inspectie van de deuren kan er wellicht voor zorgen dat de deuren alsnog worden goedgekeurd op de sterkte ervan. 		Draaiboek opstellen (in overleg met de gemeente).	Inspecteren deuren op staat van onderhoud (en houtsterkte) en vervolgens op sterkte om te kunnen bepalen of deze vervangen moeten worden of nog gehandhaafd kunnen blijven	Planning is vervanging in 2025. Tot die tijd is een noodmaatregel in het sluitprotocol opgenomen (noodschot).
25-4	Gemaal De Drie Polders	Inspectie van de duikerconstructie. Er is nu onvoldoende kennis van de onderhoudsstaat van de duikerconstructie. Indien uit de inspectie voorkomt dat er bepaalde aspecten in slechte staat verkeren, dan zullen deze moeten worden hersteld.			Droogzetting organiseren om duikerconstructie nader te kunnen inspecteren op staat van onderhoud en benodigde onderhoud.	Actie nodig dat WS sneller actie onderneemt dan de geplande inspectie in 2031

Bijlage 4: Planning LBO2

